

A nagyváradi lány szerint, amikor a tanulásról beszélünk, akkor „csak arra koncentrálnak, hogy mennyit tanul az illető matekból, magyarból vagy akármelyik tantárgyból, azt pedig hajlamosak vagyunk elfelejteni, mennyit tanul az a népzenevel foglalkozó diák, aki napokig hallgatja az archív felvételt, hogy egy dallamot megtanuljon. Vagy mennyit tanul az a művészetre készülő, aki majd grafikusként akar dolgozni, mennyit tanul a sportoló egy edzés alatt.”

TARTALOM

1. láthatár

Alapjaiban alakítanak át a teljes oktatási rendszert – Pap Melinda írása

4. láthatár

Túlzsúfolt-e az iskolai program? – diák- és pedagógusszemmel – Szatmári Bence írása

7. iskola és kultúra

Élmény és olvasójáték – elindult az Erdélyi Könyvfaló – Kerekes Edit írása

15. magánterület

Széles Jóskával vagy Bihari Barnával – Varga László Edgár írása

20. rivalda

Szilágysági diákok a világot jelentő deszkákon – Bede Laura írása

21. diákszemmel

Váratlan óriásszünet – Kerekes Edit írása

23. hivatalos



3. láthatár

Magyar osztályok létét veszélyezteti a vokacionális oktatás kerettanterve – Szucher Ervin írása



9. iskola és kultúra

Diákokhoz vándorol a Kallós-bőröndmúzeum – Bede Laura írása



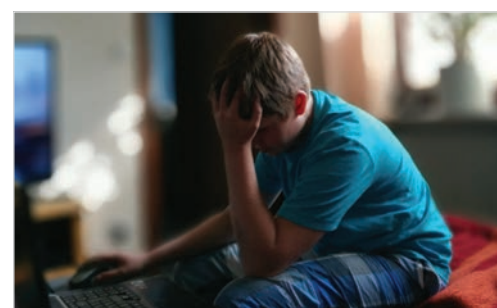
16. iskola és kultúra

Forradalom utca 48. szám – gimnazisták történelmi vetélkedője – Antal Erika írása



8. diákszemmel

„Néha fodrászoló anyukámat” – a vásárhelyi George Coșbuc-iskola elsőseinek véleménye



10. lélekjelenlét

Csúfolódás, piszkálódás – a bántalmazás rejtve maradt formái – Birta Székely Noémi interjúja



18. láthatár

Mindennapos kreativitás skandináv módra – Kiss Előd Gergely írása



12.

Akik a megőrzik a megőrzendőt

FOTÓ: SERÁRSZABOLCS

mk

- tanárszemmel
- diákszemmel
- szülői szemmel
- lélekjelenlét
- tanterem
- láthatár
- óvoda
- fotóriport
- hivatalos
- vakáció
- iskola és kultúra
- pályáz(z)atok
- magánterület
- térkép

Rendelje meg online
a Magyar Közoktatást
2019-es évre!

www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2018–2019-es tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni.

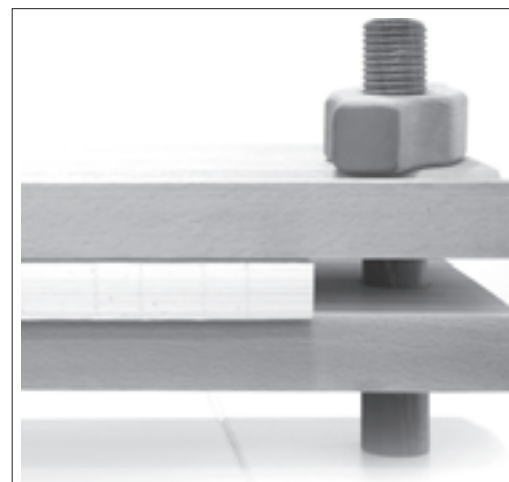
A Communitas Alapítvány által kiadott, immár kilenc éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- A katedra két oldala – avagy milyen volt diákként és milyen tanárként nap mint nap iskolába járni
- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreativitásfejlesztés vagy elgépiesedés?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagaikat az mko@communitas.ro emailcímre!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége



*erdélyi magyar
könyvek egy térben*

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatasi> webcímen.



www.facebook.com/magyarkozoktatasi

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24
e-mail: mko@communitas.ro

Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogató:



Az iskolai ciklusokat és a vizsgarendszert is megreformálná Ecaterina Andronescu

Alapjaiban alakítanak át a teljes oktatási rendszert

Közvitára bocsátotta az oktatási minisztérium az új tanügyi törvényt, mellyel feje tetejére állítaná a romániai oktatási rendszert. Gyakorlatilag nincs olyan szegmens, amely ne módosulna. A közvita során a jogszabálytervezethez a szakma is véleményt fűzhet.

Eltörölné az előkészítő vagy nulladik osztályt, és az iskolai ciklusokat is átstrukturálná a március végén közvitára bocsátott új tanügyi törvénytervezettel Ecaterina Andronescu oktatási miniszter. Úgy tűnik, ezzel a lépéssel tetőzik az a kísérletezés, amit a tárcavezető a romániai oktatási rendszer megreformálása érdekében folytat, és amely során újabbnál újabb ötleteivel sok pedagógusnál, szakembernél verte ki a biztosítékot.

Mindent vissza!

Ecaterina Andronescu a teljes tanügyi rendszert a feje tetejére állítaná, ugyanis elmondása szerint nem tetszik neki, hogy az előkészítő osztályt mindenki csak „nulladiknak” hívja. Tervei szerint a szülők és pedagógusok által egyaránt jónak ítélt előkészítő első osztállyá vál-

A pluszév alatt ismétléssel és ellenőrzéssel készítenék fel őket az érettségire. Mely szintén változna, a bejelentés szerint négytípusú lenne.

na, és az óvodások mindenféle előzetes felkészítés nélkül csöppennének be az iskolapadba.

És ezzel nem áll meg a javaslatok sora: a 9. osztályt a középiskolákból az alsó tagozathoz, az 5–8. osztályhoz csatolná a miniszter. De a középiskolai oktatás sem maradna a régi, a 9. osztály után szakmát tanulhatnának a fiatalok – szakiskolában és szakközépiskolában –, míg az elméleti líceumba jelentkezők a hivatási profil



FOTÓ • PIXABAY.COM

Sok minden módosulna a miniszteri tervek szerint, de korántsem biztos, hogy könnyebb lesz az iskolatáska

(vokacionális oktatás), illetve a humán és reál szak közül választhatnának.

És mivel a miniszter már többször is hangsúlyozta, hogy javítaná a jelenlegi siralmas érettségi eredményeken, plusz középiskolai év bevezetésével gondoskodna arról, hogy a nem eléggé felkészült végzős diákok kellő ismerettel rendelkezzenek a záróvizsgára. A pluszév alatt ismétléssel és ellenőrzéssel készítenék fel őket az érettségire. Mely szintén változna, a bejelentés szerint négytípusú lenne: külön vizsga készül a reál, humán, hivatási vagy vokacionális (tanítóképző, sport- és művészeti) profilú osztályok, valamint a szakiskolai osztályok számára. A minisztériumi javaslatokhoz a

közvita során a szakma is hozzászólhat, így várhatóan módosulni fognak.

Új törvény, új rendszer

Az új tanügyi törvény tervezete ugyan még nem ismert, de az oktatási miniszter által egy fővárosi konferencián bemutatott és a szaktárca honlapjára is feltöltött, közvitára bocsátott dokumentum sok mindent elárul a tervezett módosításokról. Az oktatás egyesít (Educația ne unește) című vitaindító dokumentum szerint az iskolai ciklusok a következőképpen módosulnának: a nulladik osztályt első osztállyá neveznék át, következőképpen az iskolai oktatás első osztálytól 13. osztályig tartana.

Átfogó „láttelep” készült a romániai magyar pedagógus- társadalomról

Kevésbé becsüli meg a társadalom a munkájukat és túl sok adminisztrációs terhet rónak rájuk – állítják az erdélyi magyar pedagógusok egy, április elején Csíkszeredában ismertetett felmérés szerint. A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ) átfogó kutatásában 6075 pedagógus és 524 intézményvezető válaszait összesítette, és vonta le a következtetéseket – számolt be a *Maszol* hírportál. Burus-Siklódi Botond RMPSZ-elnök a csíkszeredai sajtótájékoztatón elmondta: a romániai magyar oktatásban több mint 13 ezer pedagógus dolgozik, ezek közel fele töltötte ki a kérdőíveket, korábban még nem készült ilyen nagy méretű felmérés a szakmáról. A kutatás során nagy hangsúlyt fektettek a magyar pedagógusi pálya kisebbségi helyzetből adódó specifikumaira, a szakma közvetlen társadalmi megítélésére, a pályaválasztásra, a szakmai, anyagi helyzetre, a munkához való hozzáállásra stb. Az elnök szerint a kutatás eredményei szakmai háttéranyagot biztosítanak ahhoz, hogy megoldásokat dolgozzanak ki a magyar oktatás problémáira. Ezek szakpolitikai döntésekhez kínálhatnak kiindulópontokat, feltárhatják azokat a területeket, amelyek finanszírozási, szervezési lépéseket igényelnek, sorolta Burus-Siklódi Botond. A kutatást vezető Bíró Zoltán, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem professzora elmondta, a romániai magyar pedagógustársadalom kutatása nagy kihívást jelentett, mivel „ez a legnagyobb társadalmi szereppel bíró értelmiségi csoport”. Közölte: periodikusan résztanulmányokat tesznek majd közzé az eredményekről, kéthetente egy-egy témakörben jelennek meg írások a szövetség honlapján, három már elérhető. Ezekből többek között kiderül, hogy a romániai magyar pedagógusok több mint 90 százaléka fontosnak tartja az anyanyelv védelmét, átadását, a művelődést. A kutatás arra is rámutat, hogy az oktatók szerint jelentősen csökkent a pedagógusi szakma társadalmi megbecsültsége. Szintén fontos megállapítás, hogy a kérdezettek szerint túl sok adminisztratív feladat nehezíti a vállukra. A felmérés hét fő témakört ölel fel, a kérdőíves módszereken túl 50 pedagógussal interjú is készült.

A dokumentum szerint az oktatás alappillérei is módosulnának: 3 év óvodai oktatás után a gyermekre összesen 6 év alsó tagozatos oktatás várna. Ennek első felében a gyerekekkel kizárólag a tanító foglalkozna, majd a szaktanárok is bekapcsolódnának az oktatási folyamatba. Előtte azonban a hároméves ciklus után képességfelmérőt tartanának, amelyen egyébként nem lehetne megbukni – ennek eredményei alapján személyre szabott oktatási csomagot állítanának össze az egyes diákok számára a következő három évre. Ennek végén újabb felmérés következne, melyen szintén nem lehetne megbukni – ekkor elsősorban a gyerek érdeklődési körét tapogatódnak ki, és ehhez igazítanák az újabb három évig tartó gimnáziumi oktatást, számolt be az *Edpuedu.ro* oktatási portál.

Ismétlés a tudás atyja?

A vizsgarendszer szintén módosulna: azok a tanulók, akik nem teljesítenek megfelelően az alsó tagozatos záróvizsgán, egy évet ismételnének. Ecaterina Andronescu miniszter ugyanis már többször kifejtette azon véleményét, miszerint azok a diákok, akik a képességvizsgán nem kapnak átmenőt, nem tudják felvenni a ritmust a többiekkel, és az érettségien is megbuknak.

A tervezett módosítások szerint az érettségien való részvételhez egy minimális óraszámot kell majd teljesíteni. Andronescu négytípusú érettségi vizsga bevezetését helyezte kilátásba: T érettségi (technológiai), V érettségi (vokacionális), illetve A1-es és A2-es érettségi vizsga, melyeken az elméleti osztályok tanulói vehetnének majd részt. Előbbi a reál szakosokat célozza meg, ezen román nyelv és irodalomból, idegen nyelvből, matematikából és a szaknak megfelelő választott tárgyból vizsgáznának a végzősök, illetve egy kreativitást felmérő vizsgán is részt vennének. Az A2-es vizsgát a humán szakosoknak szerveznék, ezen a társadalom- vagy humántudományi ismeretekről adnának számot az érettségizők, és ők is részt vennének egy kreativitási vizsgán.

Nem fogják elsielni?

Görbe Péter Hargita megyei főtanfelügyelő a *Székelyhon* napilapnak úgy

nyilatkozott, hogy a bemutatott javaslat szerint „lesz átjárhatóság” az érettségi típusai között, a különböző szakok végzőseinek lehetőségük lesz más típusú, nem az adott képzéshez rendelt érettségien részt venni. A szakember szerint érdemi vitát akkor lehet majd kezdeményezni a témában, amikor részleteikben is kidolgozzák a módosításokat. Úgy vélte, a jelenlegi középiskolásoknak főleg aggódniuk a változások miatt, szerinte – ha egyáltalán megvalósul az elképzelés – leghamarabb a mostani elemisták fognak az új érettségi rendszer szerint vizsgázni.

Szakács-Paál István, a székelyudvarhelyi Bányai János Szakközépiskola igazgatója a napilapnak elmondta: a

Ecaterina Andronescu miniszter ugyanis már többször kifejtette azon véleményét, miszerint azok a diákok, akik a képességvizsgán nem kapnak átmenőt, nem tudják felvenni a ritmust a többiekkel, és az érettségien is megbuknak.

T típusú érettségi a műszaki szakközépiskolák csődjéhez vezethet, ha az ott tanulóknak nem adnak lehetőséget arra, hogy egyetemen folytassák tanulmányaikat. Kijelentette: igazságtalan és értelmetlen volna, ha a szakközépiskolások érettségizhetnének ugyan, de nem jelentkezhetnének egyetemre, csak posztliceális képzésekre, utóbbiak ugyanis nem keresettek. Végzős diákjaik 20–25 százaléka egyetemre készül, így csak olyan módosítást tart elfogadhatónak, amely a műszaki szakközépiskolák diákjainak is lehetőséget ad arra, hogy olyan érettségi típust válasszanak, amely után egyetemre jelentkezhetnek, hangsúlyozta a pedagógus.

PAP MELINDA

papmeli@yahoo.com



Magyar osztályok létét veszélyezteti a vokacionális oktatás kerettanterve

A magyar osztályok létét veszélyezteti a vokacionális oktatás jelenlegi kerettanterve. Amióta érvénybe lépett az új rendelkezés, és az ötödik illetve hatodik osztályos diákoknak akár heti 40 órát is az iskolában kell tölteniük, nagyon sok szülő más tanintézménybe „menekítette” túlterhelt csemetéjét. Ebben a tanterv is egyetértene, hogy a heti negyven óra – amely felér egy felnőtt munkaidejével – rendkívül sok egy 11–12 éves számára. Annál is inkább, mivel a tanórák utáni délutáni, esti órákban a művészeti gyerekeknek gyakorolniuk kell, a sportiskolásoknak

az iskolára és tanulásra szánt időtöltés nem áll meg a negyven tanóránál, és a délutáni gyakorlatok, illetve edzések mellett, a gyermekeknek másnapra is készülniük kell. Nemcsak a szaktantárgyakból, hanem matematikából, fizikából, kémiából és sok más tananyagból.

Moldovan Erika kettős minőségben is bírálja az emberkínzóknak nevezett rendszert: szülőként és pszichológusként. Mint hangsúlyozza, nem a kislányával szembeni elfogultság beszél belőle, hanem szakmailag próbálja megközelíteni a kérdést.



FOTÓ • MANESSÁNDOR

A sportiskolás diákok tanterve is rendkívül túlsúlyos, nem jut idejük edzésekre és a rengeteg házi feladat megoldására is

edzésre kell járniuk. A helyzet súlyosságára a Magyar Szülők Szövetsége (MSZSZ) is felhívta a figyelmet. „Szövetségünk elnökségét a közvetlenül érintett szülők keresték meg a marosvásárhelyi Művészeti Líceum és a Szász Albert Sportlíceumból, gyors és hatékony megoldásra várva tőlünk segítséget. A többszöri egyeztető beszélgetések során kiderült, a szülők, amennyiben nem sikerül változtatni a helyzeten, kiveszik gyermekeiket e tanintézményekből, így felszámolásra ítelve az osztályokat, sőt a ciklusindító ötödik osztályba sem lesz elegendő jelentkező. Ez igencsak komoly érvágás lenne az anyanyelvű oktatás számára” – állítja Csíky Csengele, a tavaly alakult civil szervezet országos elnöke. A marosvásárhelyi szülők által jelzett gond nem helyi jelenség; további hét erdélyi város érintett szülei kezdtek aláírásgyűjtésbe a kerettanternak csúsztatása érdekében. A szülők nem helyeslik azt a tényt, hogy gyermekeik sok esetben naponta több órát töltsenek az iskolában, mint a felnőttek a munkahelyükön. Az aggódó szülők arra is rámutatnak, hogy

„Nem természetes, hogy egy gyermek, aki nyolc órát ül az iskola padjaiban, ebből négyet felmérőírással töltsön. Az én lányomnak és osztálytársainak a múlt kedden ennyi felmérőt kellett megírniuk. A tanárok hiába próbálják megérteni az általunk is felvetett gondokat, egyik sem enged a maga tantárgyából, ami valahol természetes is” – panaszkodik az anyuka. Szerinte minden a teljesítményorientált világhoz vezethető vissza, amelyben az osztályzás mellett teljesen eltörlődik minden. Más magyar szülőkhöz hasonlóan a Moldovan anyuka és férje most azt fontolgatja, hogy a hatodikos kislányt vigye át egy általános iskolába. Még akkor is, ha ez szinte borítékolható módon egyenlő volna a művészi pályától való búcsúval, csemetéjének viszont nem kellene lemondania gyermekkorának legszebb éveiről.

SZUCHER ERVIN

juventus.kronika@gmail.com



Túlzsúfolt-e az iskolai program? – diák- és pedagógusszemmel

Reggel 6.40-kor kelés, gyors fogmosás és öltözés, esetleg sebtében bekapott reggeli és rohanás az iskolába. Álmosan várni az autóbust, a tömegnyomorban lépésben eleveckélni az iskoláig, majd máris 8 óra van, és kezdődik az első tanítási óra. Déli kettőig biztosan bent maradunk, román, matek, fizika és földrajz, jobb napokon esetleg becsúszik egy testnevelés, ahol kicsit ki lehet engedni a gőzt. Suli után igyekvés haza, mert másnap két tantárgyból is felmérő, illetve a magyarházi sincs még készen. Este 7 óra van, mire mindennek a végére érünk, ha szép az idő, akkor még egy gyors séta belefér a parkban az osztálytársakkal, de 9-ig

három órát tölt el a házi feladatok megírásával – holott egy 2016-os törvénykezés szerint az otthon végzett tanulás mennyisége nem haladhatja meg a két órát. Akárhogy is számoljuk, már egy 11–12 éves gyermek is többet tölt el az ismeretek elsajátításával, mint szüleik, akik nyolcórás munkaprogram szerint dolgoznak.

Egy friss felmérés rámutat, a romániai diákok 80%-a szerint a házi feladatok elkészítése lefoglalja a szabadidejük döntő hányadát, a szülők és a diákok kétharmada azt állítja, hogy ezen feladatok pusztá létezése sokszor nyugtalanságot és konfliktust generál a családban. Ezzel szemben a romániai pedagógusoknak csak az egynegyede ért egyet ezekkel a megállapításokkal, vélhetően azért, mert nem veszik figyelembe tanítványaik álláspontját.

Lapunk utánajárt annak, hogy mi a véleménye a magyar anyanyelven oktató tanároknak és tanuló diákoknak az iskolai és iskolán kívüli munkáról, mennyit tanulnak átlagosan egy nap, illetve hogy véleményük szerint miként lehetne javítani a jelenlegi rendszeren. A nagyváradai Ady Endre Líceum tanárai és diákjai készséggel válaszoltak kérdéseinkre.

Hogy látják az iskolások?

Kohán Zsófia tizenegyedik osztályos őszinte vallomása arról, hogy valóban többet tanul-e, mint amennyit szülei dolgoznak, a következő volt: „amíg csak annyit tanulok, amíg elérek az uszodáig, utána pedig, amíg kosáredezésre nem érek, és inkább éjjel háromig várok az NBA-meccsre, mint-hogy tanuljak, addig biztosan közelébe sem ér a tanulásra fordított időm annak, amennyit a szüleim dolgoznak. Miután persze a legelső eszembe jutó gondolatot kimondtam, elkezdek gondolkodni, hogy tényleg ilyen rossz a helyzet? Tényleg ennyire nem tanulok? Ekkor előbújik a matematika–informatika szakos énem, és arra gondolok, hogy a tanulás relatív.” Az adys diák véleménye az, hogy senki nem

tanul ugyanannyit, és az embereknek nem egyforma a tanulásra fordítandó szükséges időkerete. Ha pedig ez sem elég megnyugtató a számára, akkor mint mondta: „felnyitom a közhelyszótáramat, és azt mondom, hogy az egész élet tanulás, nemcsak iskolában lehet tanulni. Einstein is megbukott matekból, és egyéb mondatok, amivel azok a gyerekek nyugtatják magukat, akik alig tanulnak. Pont, mint én.”

„Csökkentenünk kell a mindennapi tanítási időt az elemi osztályokban és a középiskolákban is” – véli Ecaterina Andronescu, akit a tavalyi év végén már harmadszor neveztek ki Románia tanügyminiszterének. A közoktatásban tanuló gyermekek közel fele heti 36–38 órát húz le az iskolapadban.



Kohán Zsófia: „inkább éjjel háromig várok az NBA-meccsre, minthogy tanuljak”

spuri haza, mert másnap megint korán ébredünk. Ez a folyamatos monotonitás és stresszes életmód kíséri végig a diákok mindennapjait a romániai közoktatásban, így nem csoda, hogy sokak elvesztetten bolyonganak a tanügyi rendszer útvesztőiben.

Mennyit tanul egy romániai diák?

„Csökkentenünk kell a mindennapi tanítási időt az elemi osztályokban és a középiskolákban is” – véli Ecaterina Andronescu, akit a tavalyi év végén már harmadszor neveztek ki Románia tanügyminiszterének. A közoktatásban tanuló gyermekek közel fele heti 36–38 órát húz le az iskolapadban, majd ezután otthon még legalább további

A matematika–informatika szakos diák ugyanakkor más példájából kiindulva arra a következtetésre jutott, hogy nagyon sok esetben a gyerekek többet tanulnak, mint amennyit a szüleik dolgoznak. „Erre élő példa a padtársam, aki miután hazamegy, este tízig tanul, vagy a legjobb barátnőm, aki idén zsinórban harmadszor jutott ki a magyar nyelv- és irodalom tantárgyverseny országos szakaszára, mert minden évben eszméletlenül sokat dolgozik” – állítja Zsófia. A nagyváradai lány szerint amikor a tanulásról beszélünk, akkor „csak arra koncentrálnunk, hogy mennyit tanul az illető matekból, magyarból vagy akármelyik tantárgyból, azt pedig hajlamosak vagyunk elfelejteni, mennyit tanul az a népzenevel foglalkozó diák, aki napokig hallgatja az archív felvételt, hogy egy dallamot megtanuljon. Vagy mennyit tanul az a művészetre készülő, aki

majd grafikusként akar dolgozni, megnyit tanul a sportoló egy edzés alatt. Pedig a népzeneész minden dallammal, a művész minden rajzzal, a sportoló pedig minden edzéssel okosabb, gyakorlottabb, edzettebb lesz. Mégis mindenki úgy látja, nem tanul, mert nem görnyed a matematikakönyv fölött, és nem színjeles mindenből.”

A 11. osztályos diáklány végezetül azt a következtetést vonta le, hogy a gyerekek eltöltenek tanulással annyi időt, mint amennyit a szülei a munkában: a színjeles tanuló is, a magyarversenyre járó diák is, a népzenevel, művészettel foglalkozó diák, a sportoló is. „Be kell látni, hogy a gyerekek igenis sokat tanulnak, és el kell fogadni, hogy azt tanulják csak, ami érdekli őket. Hiszen az a fontos, hogy a diák egészséges legyen, de legfőké-



Csomós Roland: „Aki igazán aggódik a jövője miatt, az általában a tanulásba öli kétségbeesését”

pen boldog. És most már becsuktam a közhelyszótáram, ígérem” – zárta mondanóját az adys tanuló.

Egyénfüggő, hogy ki mennyit tanul

Csomós Roland idén érettségiző diák megkeresésünkre elmondta, szerinte egyénfüggő az, hogy ki mennyit tanul az iskolában és a tanítási idő után. „Sokan a kötelező iskolai hat-hét óra után is az iskolához kapcsolódó tananyaggal foglalkoznak, mások viszont egyéb tevékenységekre fordítják szabadidejüket. Aki igazán aggódik a jövője miatt, az általában a tanulásba öli kétségbeesését, ezáltal pedig időben jóval meghaladják szülei munkaidejét” – véli az adys diák. Roland véleménye szerint ezzel szemben az

iskolában nem oktatott önismeret és önfejlesztés is nagyon fontos. „A diákoknak lehetőséget kell adni a saját képességeik fejlesztésére is, viszont a napi iskolai rutinok kötelező elvégzése nem sok esélyt ad a diákoknak arra, hogy önmagukra is időt szánjanak” – mondta a nagyváradi végzős. Kifejtette, a saját időbeosztás is elengedhetetlen lenne mindenki számára, de a kötelező beadandók vagy más iskolai tevékenységek túl sok időt emésztene fel. Ennek ellenére Roland tapasztalata az, hogy a „kreatívak” mindig szakítanak időt arra, hogy félretegyék előírt teendőiket, felülírva az iskola által el-



Bugyi Zsófia: „hogy a várva várt tízes osztályzatot megkapjuk, nem elég az a napi 6–7 óra, amit az iskolában tanulással töltünk”

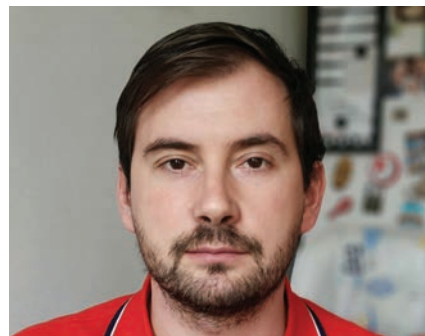
várt szabályokat, így pedig szabadnak érezhetik magukat. A tizenkettedikes diák elmondta, hogy az érettségi közeledtével ő is gőzerővel készül a vizsgákra, de emellett mindig időt próbál szakítani saját kikapcsolódására is.

Bugyi Zsófia tizedik osztályos úgy gondolja, minden diák tudja, hogy mennyire jó érzés tízest kapni. Sokak számára ez felér egy csodával, és vannak, akiknek ez megszokott, mások pedig azért boldogok, mert így elkerülik szülei korholó szavait. „A legtöbb esetben azonban, hogy ezt a várva várt tízes osztályzatot megkapjuk, nem elég az a napi 6–7 óra, amit az iskolában tanulással töltünk” – állítja a nagyváradi lány. Úgy gondolja, a legjobb osztályzat elérésére a kötelező tanórák után még otthon is időt kell áldozni az ismeretek elsajátítására, nem is keveset. Természetesen vannak tehetséges diákok, akik az elvárt feladatok megoldása

mellett sportolásra és művészetekre is szakítanak időt, de nagyon nehéz mindent összeegyeztetni ahhoz, hogy mindenre elegendő energia jusson. Zsófia véleménye az, hogy a legtöbb jól teljesítő diák azért van az éltanulók között, mert kivételesen okosak, vagy mert nagyon sok időt fordítanak az iskolára. „A mai iskolarendszer olyan standardokat állít elénk, amelyek mellett szinte mindenki elérheti a nyolcas osztályzatot, viszont a tízeshez nem mindenki elég jó” – véli az adys tanuló.

Miként vélekednek a tanárok?

Természetesen a másik oldalnál, a pedagógusoknál is érdeklődtünk afelől, hogy miként látják a jelenlegi helyzetet, szerintük is túl magasak-e a követelmények a diákokkal szemben. Szabó Gergő nagyváradi testneveléstanár



Szabó Gergő a tanulás hatékonyságát abban látja, hogy a diák megtanulja, miként lehet és kell jól tanulni

szerint a mai gyermekek – legyen szó általános iskolásokról vagy líceumban tanulókról – programja jelentősen zsúfolt. Az adys oktató elmondta, meglátása szerint a tananyag nagyon összetett, rengeteg információval bombázzák a gyermekeket. „A diákéletet azonban nem feltétlenül a tanulás teszi zsúfolttá: a diákok ugyanis nagyon sok délutáni programon vesznek részt, különböző szakkörökre és versenyekre járnak, jelentős részük sportol is” – véli a tornatanár. Hozzátette, ezek a diákok másként osztják be az idejüket, egy-egy lyukasóra vagy rövid, otthon töltött időszak gyors és hatékony tanulásra sarkallja őket. „Nekik sokszor bőven elég csak az órán 100 százalékosan részt venni, majd otthon még egyszer átnézni az anyagot, és meg is értik a

lényegét. Ez az, ami a hatékonyság elvét segíti” – hangsúlyozta a nagyváradi pedagógus.

Szabó Gergő kiemelte a „tanárfaktor” fontosságát is. Szerinte fontos az, amit a pedagógus az óra keretében megoszt a diákokkal, arra részletesen odafigyelnek, hiszen így a tananyag könnyen elsajátítható. Ugyanakkor egyes diákoknak így is több időre és energiára van szükségük a lecke befogadására és visszaadására. „Diákkori bentlakásos élményeimre visszagondolva három óra kötelező tanidőnk volt akkor is, ami a mai gyakorlatban is így működik. Ez az idő többnyire elegendő is volt” – emlékszik vissza az Ady Endre Elméleti Líceum tanára. A tanulás hatékonyságát ugyanakkor abban látja, hogy a diák megtanulja, miként lehet és kell jól tanulni. Lényeges, hogy vizuálisan, auditívan vagy gyakorlatban hogyan képes elsajátítani a tananyagot, és ezt kell folytatni hosszú távon. „Összegzésként azt mondhatom, hogy a diák, a szülő és a tanár közös erőbedobással el tudja dönteni, hogy az illető gyermek mennyit bír, mennyire terhelhető. A diákok tulajdonképpen nincsenek túlterhelve, csak prioritások vannak felállítva, és ez így van rendben” – zárta gondolatait a testnevelőtanár.



Tótor Éva: „Túl sok a házi feladat és a tanulnivaló, így nem marad idejük saját magukra”

gyelnek, hiszen így a tananyag könnyen elsajátítható. Ugyanakkor egyes diákoknak így is több időre és energiára van szükségük a lecke befogadására és visszaadására. „Diákkori bentlakásos élményeimre visszagondolva három óra kötelező tanidőnk volt akkor is, ami a mai gyakorlatban is így működik. Ez az idő többnyire elegendő is volt” – emlékszik vissza az Ady Endre Elméleti Líceum tanára. A tanulás hatékonyságát ugyanakkor abban látja, hogy a diák megtanulja, miként lehet és kell jól tanulni. Lényeges, hogy vizuálisan, auditívan vagy gyakorlatban hogyan képes elsajátítani a tananyagot, és ezt kell folytatni hosszú távon. „Összegzésként azt mondhatom, hogy a diák, a szülő és a tanár közös erőbedobással el tudja dönteni, hogy az illető gyermek mennyit bír, mennyire terhelhető. A diákok tulajdonképpen nincsenek túlterhelve, csak prioritások vannak felállítva, és ez így van rendben” – zárta gondolatait a testnevelőtanár.

Az igazán lelkiismeretes gyerekeknek semmire sem jut idejük

Tótor Éva az Ady Endre Elméleti Líceumban oktat angolt, véleménye szerint a jelenlegi tanterv nagyon túlsúlyos mindenki számára. „Az igazán

lelkiismeretes gyerekeknek semmire nincs idejük délutánonként, csak a tanulásra. Túl sok a házi feladat és a tanulnivaló, így nem marad idejük saját magukra” – véli az angoltanár. A pedagógus a problémát abban is látja, hogy a gyermekekben nincs elég motiváció a tanulásra, éppen ezért csak azt a minimális időt töltik a könyvek mellett, amíg a mindennapi kötelezőt meg nem jegyzik. „A tanulás sokkal hatékonyabb lenne abban az esetben, ha ezáltal az emberek jobb álláslehetőséget kapnának, és jobban megbecsülnék munkájukat. Amíg ez nem teljesül, addig nem igazán fog változni semmi” – érvelt Tótor Éva.

„Diákkori bentlakásos élményeimre visszagondolva három óra kötelező tanidőnk volt akkor is, ami a mai gyakorlatban is így működik. Ez az idő többnyire elegendő is volt” – emlékszik vissza az Ady Endre Elméleti Líceum tanára. A tanulás hatékonyságát ugyanakkor abban látja, hogy a diák megtanulja, miként lehet és kell jól tanulni. Lényeges, hogy vizuálisan, auditívan vagy gyakorlatban hogyan képes elsajátítani a tananyagot, és ezt kell folytatni hosszú távon.

A nagyváradi iskola vallástanárától, Cseke Sándortól is megkérdeztük véleményét a tanterv túlterheltségéről. Meglátása és tapasztalatai alapján a diákok mindennapjai egyáltalán nem túlsúlyosak, szerinte a diákoknak arra van idejük, amit fontosnak tartanak. „Van az a közmondás, hogy a céltalan hajósnak minden szél rossz. Így van sok diák is a tanulással. Ráadásul a célhoz vezető utat is megpróbálják lerövidíteni. Kevesebb munkával szeretnének jobb eredményt elérni” – véli a vallás szakos tanár. Észrevételei

szerint ugyanakkor nagyon sok diák életéből hiányzik a tanuláshoz szükséges megfelelő motiváció. „Többször hallom diákoktól, hogy ha lenne kedve, akkor lehetne ő a legjobb tanuló, meg hogy azt a leckét, amit akar, simán megtanulja... A kérdésre, hogy akkor



Cseke Sándor szerint nagyon sok diák életéből hiányzik a tanuláshoz szükséges megfelelő motiváció

miért nem törekszik, a válasz röviden, mert nincs kedve...” – mondta a pedagógus. Cseke Sándort arról is kérdeztük, hogy szerinte mennyire tanulnak a diákok manapság. „Nehéz megmondani, hogy mi számít sok tanulásnak. A szülő elmondja, hogy a gyerekének semmi más dolga nincs, csak tanulni. Egész estig görnyed a könyvek felett, de az iskolai teljesítményében ez nem látszik meg... Ilyenkor elindul a lavina, hogy szegény gyermek túlterhelt, nem megfelelő az iskolai program, ráadásul a tanárok is vagy passzívak, vagy agyonterhelik a tanulókat” – számolt be tapasztalatairól a vallástanár. Cseke Sándor következtetése, hogy az a diák, aki tudja, hogy miért tanul, nem bánja a tanulásra fordított időt. A tanárnak ugyanakkor nélkülözhetetlen szerepe van a mai oktatás folyamatában, ő irányítja a tanulási folyamatokat. „Ez akkor a leghatékonyabb, ha ebben partnerek a szülők is. A mindennapi rendszeres tanulás mellett a diákoknak még sok egyéb tevékenységre is futhatja az idejéből” – vélekedett a nagyváradi oktató.

SZATMÁRI BENCE

benceszatmari@yahoo.com



Élmény és olvasójáték – elindult az Erdélyi Könyvfaló

Kilépni az iskolai feladatok körforgásából – ez az egyik vezérelve az első Erdélyi Könyvfaló olvasás-népszerűsítő játéknak. A cél mindenekfelett: megkedveltetni az olvasást az iskolásokkal. A mozgalom így nem verseny lett, nincsenek hagyományos díjak, de jutalom bőven akad a könyvmolyoknak.

A jelek szerint a szervezők (Koinónia Kiadó, Ábel Kiadó, Cimbora – Kíváncsi diákok lapja, Láthatatlan Kollégium kortárs ifjúsági irodalmi műhely, Könyvtér Könyvterjesztés, kolozsvári tanítók, magyartanárok) ötlete elnyerte az olvasóközönség tetszését, és a regisztráció március végi elindítása óta egészen gyorsan híre terjedt az első Erdélyi Könyvfaló olvasás-népszerűsítő játéknak. Bár eredetileg kolozsvári, Kolozsvár környéki olvasóknak szánták, immár több a szilágysági, székelyföldi jelentkező. A játékot a Marosvásárhelyi Ünnepi Könyvhét hasonló olvasás-népszerűsítő kezdeményezése ihlette, kölcsönkérték az ötletet, ám annyiban eleve módosították, hogy megszüntették vetélkedő jellegét. Az áprilisi sajtóértekezleten el is magyarázták, miért: a verseny rangsorolós jellege könnyen a visszajára fordíthatja a mozgalom eredeti szándékát, s az érintett olvasó fiatalok nemhogy megszeretnék az olvasást, hanem csalódottságukban esetleg éppen ellenkezőleg, eltávolodnak a könyvektől. A szervezés korai szakaszában tanítókat, magyartanárokat kérdeztek meg, akik támogatják az olvasás és a kortárs irodalom népszerűsítését, ám nem tartották hasznosnak a verseny jellegét. Úgy vélekedtek, hogy már így is túl sok a vetélkedő, ha a Könyvfaló is ilyen lenne, alighanem ugyanazt a néhány diákot vonzaná, akik általában mindenféle más versenyre is eljárnak, és itt korántsem ez lett volna a cél.

Ösztönző erőként viszont a hagyományos díjak helyett olyan jutalmakat helyeztek kilátásba a Könyvfaló szervezői, mint a csapatok részvétele a Kolozsvári Könyvhéten, illetve a vetélkedőre kijelölt kötetek szerzőivel való találkozás. Csajunk hát a falovak közé! – ahogyan

az esemény Facebook-oldalán is hirdetik, és lássuk, hogyan is lehet részt venni az olvasójátékban.

Egy csapathoz három emberre van szükség, akiknek nem kell egyazon iskolába, osztályba járniuk, lehetnek csak cimborák, és nem kötelező csapatvezető tanárt választani a részvételhez, hiszen különösebb irányításra, felkészítésre nincs szükség, már induláshoz a szervezők maguk jelölték ki az olvasan-

A játékot a Marosvásárhelyi Ünnepi Könyvhét hasonló olvasás-népszerűsítő kezdeményezése ihlette, kölcsönkérték az ötletet, ám annyiban eleve módosították, hogy megszüntették vetélkedő jellegét. A verseny rangsorolós jellege könnyen a visszajára fordíthatja a mozgalom eredeti szándékát, s az érintett olvasó fiatalok nemhogy megszeretnék az olvasást, hanem csalódottságukban esetleg éppen ellenkezőleg, eltávolodnak a könyvektől.

dó könyveket a különféle korcsoportok számára. A csapatoknak április 18-ig kell regisztrálniuk az Erdélyi Könyvfaló Olvasójáték Facebook-oldalon található regisztrációs űrlap kitöltésével. Ott ki lehet választani a csapatot érdeklő könyvet. Regisztráció után érkezik

egy kitöltendő és visszaküldendő kérdőív, amit a 3–4. osztályosoknak április 19-ig, az 5–12. osztályosoknak pedig április 30-ig kell visszaküldeni, ez a kiválasztott könyvnek csupán első fejezeteihez kapcsolódik, de azért nem árt sietni, hogy mielőbb kéznél legyen a könyv. Ezután május 7-ig van idejük a csapattagoknak végigolvasni a kiszemelt kötetet, majd május 7–11. között minden korosztály számára megszervezik az olvasójátékot, ekkor (május 9–11. között) nyílik majd alkalom arra is, hogy a csapatok a Kolozsvári Ünnepi Könyvhét keretében találkozzanak a hús-vér szerzőkkel.

Íme a kategóriák és a választható könyvek. 3–4. osztály: Szőcs Margit: *Madarász Béni, avagy az úrparittyás ajándéka*; Szabó Róbert Csaba: *Vajon Nagy és az aranyásók*. 5–8. osztály: Nényei Pál: *Az irodalom visszavág 1. – Léda tojásaitól az aranyszámárig*; Tóth Krisztina: *A lány, aki nem beszélt*. 7–8. osztály: Zágonyi Balázs: *Fekete fény. A Gömb*; Nényei Pál: *Az irodalom visszavág 2. A Paradicsomkerttől a Pokol kapujáig*; 9–12. osztály: Tóth Krisztina: *Párducpompa*; Szabó Róbert Csaba: *Alakváltók*. A könyvek megtalálhatók könyvtárakban, illetve megvásárolhatók az erdélyi online könyvesboltokban. Meglestük a Kolozs megyei Octavian Goga-közkönyvtár online adatbázisát, és például a *Madarász Béni, avagy az úrparittyás ajándéka* című könyv megtalálható a Farkas utcai részlegükben, de érdemes az iskolai könyvtárakban is körülnézni.

KEREKES EDIT
keredit@yahoo.com



„Néha fodrászolom anyukámat”

Hogyan töltik a szabadidejüket? – kérdeztük a marosvásárhelyi George Coșbuc Általános Iskola 1. C. osztályosaitól.



Kőmíves Márk

Legtöbbet legózni szoktam a szabadidőmben, sok legóm van, azokat összerakom, összeszerelem, és aztán úgy játszom velük. De rajzolni is nagyon szeretek, sokat rajzolok, és már nyertem is egy rajzversenyen, azon, amit a rendőrség hirdetett, és ahová én is beküldtem a rajzomat. A tanci mondta, hogy lesz ez a verseny, az egész osztály rajzolt valamit. Én is, beküldtük, és nyertem vele. Ezenkívül szoktam édesanyámnak is segíteni a szabadidőmben, elaltatom a kistesómat, vagy vigyázok rá. Edzésre is járok, azt is nagyon szeretem, biciklizni is szoktam.



Nagy-Zorgel Márk

Biciklizem szabadidőmben, vagy legózom. De a játszáson kívül minden délután alszom egyet. A testvéremmel szoktam játszani a legtöbbet, autózunk, társasjátékozunk, biciklizünk.



Demeter István

Hetente egyszer úszni járok, péntek délután. Szeretem az úszást, szívesen megyek, alig várom, hogy már péntek délután legyen, hogy mehessek már. Nagymamámhoz is át szoktam menni, aki a közelünkben lakik, vele is sokat játszom, főleg autózni szoktunk együtt.

Délutánonként nincs lecke, mert azt még az iskolában meg szoktuk csinálni a tancival, ezért aztán sok idő maradt a játszásra. Nagyon szeretek játszani. Szombat délelőttönként járok románórára.



Ambrus Kitti

Amikor szép idő van, akkor sokat biciklizem, anyukám szokott kivinni. De ha bent kell ülni, akkor legózom, nekem is sok legóm van, vagy babázok, vannak Barbie babáim, azokkal játszom, vagy más babákkal. Néha elmegyek a barátnőmhöz, vagy ő jön hozzám, és akkor ketten játszunk. Anyukámmal is szoktunk játszani érdekes játékokat. Szombat délelőtt románórára járok. Ott is jól telik, utána még egy kicsit mindig maradunk, és játszunk. Otthon anyukámmal szoktam tanulni, gyakorolni az olvasást és írást.



Oltean Andrea

Reggel és délben a barátnőmhöz megyek, együtt jövünk iskolába, és együtt megyünk haza és játszunk. Otthon a testvéremmel és a szüleimmel szoktam játszani, babázom, legózom vagy rajzolok. Nagyon szeretek rajzolni, ezért hetente egyszer járok rajzkörre. Angolórára is járok egyszer

egy héten, azt is szeretem. Ha szép az idő, akkor görkorcsolyázni szoktam, vagy a játszótéren hintázní. Néha fodrászolom anyukámat. Ő már megszokott, és szívesen engedi. A tesómmal együtt írunk házit, és együtt szoktunk társasozni is, vagy kedvenc filmjeinket nézzük. Azt szoktam még játszani, hogy elutazom az űrbe, de az ágyból nem szabad leszállni, mert akkor lemegyek arról a bolygóról, amelyiken éppen vagyok. Találkozni szoktunk a barátaimmal, a játszótérre is megyünk.



Sipos Anita

Hétfőn, szerdán és pénteken tánagra járok, szombat délelőtt románórára. Ezenkívül kedden és csütörtökön is van románórám. Nagyon szeretem ezeket, mert nagyon szeretek táncolni, és szeretem a románórákat is. Szabadidőmben biciklizni szoktam, ha szép idő van, ha nem,

akkor a szobámban játszom a babaházammal, a játék egereimmel, sokat babázok, rajzolok, vagy társasjátékozom anyukámmal vagy nagymamámmal. Nagytatám mesét mond nekem, azt nagyon szeretem hallgatni, és én is kitalálok neki meséket. Mindennap jön hozzánk a barátnőm, és vele is babázni szoktunk, vagy a játékaimmel játszani. A játszótérre is ki szoktunk menni, hintázom, csúszdázom, szaladgálok.



Zsigmond Izsák

Szabadidőmben kimegyek játszani az udvarra, ha süt a nap, vagy biciklizem, sokszor játszom a szomszéd gyerekekkel. Járok úszni egy héten egyszer, azt nagyon szeretem, az osztálytársammal, Istvánkéval szoktam menni. Ha otthon vagyok, és nem tudok kimenni, anyukámnak segítek bundás husit sütni. Autózom, jó sok autóm van, szeretek azokkal játszani. A Lego city a másik kedvenc játékom, egyedül szoktam azt most már összerakni. Van sok szabadidőm, amikor játszhatok, mert a tancival az iskolában leírjuk a házi feladatokat, nem kell otthon leckét írni.

SZÖVEG ÉS FOTÓK: ANTAL ERIKA

Szilágyság és Kalotaszeg után a mezőségi települések iskoláiban tartanak interaktív foglalkozásokat

Diákokhoz vándorol a Kallós-bőrröndmúzeum

Muzeológusok és pedagógusok tartottak nemrég vándorbőrrönd-foglalkozásokat Szilágy megyei és kalotaszegi iskolákban, a Kallós Zoltán Alapítvány szervezésében.

A népművészettel, gyermekjátékokkal, táncmozdulatokkal ismerkedhettek meg nemrég Szilágy megyei és kalotaszegi diákok a válaszüti Kallós Zoltán Alapítvány által szervezett vándorbőrrönd-foglalkozásokon. „Nagyon jó hangulatban, értékes időt töltöttünk együtt a gyerekekkel” – mondta el érdeklődésünkre Tar Virág, a néprajzi gyűjtemény egyik muzeológusa. Kifejtette, a program egyik részében kézműves foglalkozásokon vehettek részt a tanulók, a népművészethez közelálló alapanyagokkal és tevékenységekkel ismerkedhettek meg. A Szilágy megyei Varsolcon bútorfestést tanultak, a Kolozs megyei települések közül Magyarkapuson pattogós játékot nemezeltek, Körösfőn pedig a fonalmegmunkálásba nyújtottak betekintést a gyerekeknek, akik karkötőket, kulcstartókat készítettek. Mindhárom helyszínen népi mondókákat, gyermekjátékokat és néptáncmozdulatokat tanulhattak a gyerekek.

„Az alapítvány korábban is szervezett ilyen programot, viszont az idei évben az újítás, hogy a múzeum is szorosan bekapcsolódott a kezdeményezésbe a bőrröndmúzeum-foglalkozással. Ennek egyrészt az a célja, hogy kilépjünk a kereteink közül, és olyan településekre is elmenjünk, ahonnan a diákok szá-



Népi mondókákat, néptáncot is tanulhatnak a programban résztvevők

mára nehezebb eljutni a válaszüti néprajzi gyűjteménybe” – fogalmazott a muzeológus. Hozzátette, a foglalkozás másik célja, hogy a gyerekek testközelbe kerüljenek a tárgyakkal, anyagokkal, technikákkal, és ezek nem műtárgyak, hanem demonstrációs eszközök.

A tavaszi időszakban az esküvő és kelengyészláda tematika köré építik a programot, a múzeumi tárgyakhoz illeszkedve, valamint az aktualitás szempontját figyelembe véve válasszák ki a témákat. „A gyerekeknek már vannak saját tapasztalataik ezzel kapcsolatban, és így párhuzamba tudják állítani a régmúlt szokásaival” – mutatott rá a szakember. Tar Virág arról is beszámolt, hogy főként általános iskolások vesznek részt a projektben, viszont olyan tanintézményekben, ahol kevés diák van, a felső tagozatosok is bekapcsolódnak. Kifejtette, a programban a táncnak, kézművességnek és bőrröndmúzeum-foglalkozásnak egyformán hangsúlyos a szerepe. A bőrröndmúzeum-foglalkozásokat a néprajzi gyűjtemény munkatársai és pedagógusok tartják. A kézműves foglalkozásokra szakembereket kérnek fel, a néptáncot pedig az alapítvány ismeretségi körébe tartozó fiatal vagy idősebb táncosok oktatják.

A Szilágy megyei és kalotaszegi települések után a Mezősége látogatnak, többek között Désre, Magyardécsébe, Nagysármásra és a Kolozs megyei Bánffyhunyadra és Tordára is elviszik a bőrröndmúzeumot.

A Szilágy megyei és kalotaszegi települések után a Mezősége látogatnak, többek között Désre, Magyardécsébe, Nagysármásra és a Kolozs megyei Bánffyhunyadra és Tordára is elviszik a bőrröndmúzeumot.

Kallós Zoltán gyűjteménye

Kallós Zoltán néprajzkutató (1926–2018) nemcsak népzeneutatóként volt kiemelkedő egyéniség, hanem népi jellegű tárgyi gyűjteménye szempontjából is. A válaszüti Kallós-kúriában 1998 augusztusában nyitotta meg először kapuit az a néprajzi kiállítás, mely csakhamar élénk érdeklődést keltett nemcsak Erdélyben, hanem Európában, valamint más földrészek magyar

és más nemzetiségű közösségeiben is. A Kallós-kúriában otthonra találó gyűjtemény, kiállítás és könyvtár az 1992-ben létrehozott Kallós Zoltán Alapítvány egyik fontos célkitűzése volt. 2010. május 21-én átadták felújítva a Kallós Zoltán Múzeum és Népművészeti Központot, amely a teljes gyűjteményt bemutatja – olvasható az alapítvány honlapján.

BEDE LAURA

bede_laura@yahoo.com



Beszélgetés Keresztesi Polixéna kolozsvári iskolapszichológussal

Csúfolódás, piszkálódás – a bántalmazás rejtve maradt formái

– A Tanárok Vagyunk Akadémia meghívottjaként tartottál előadást az iskolai bántalmazásról tanár szakos hallgatóknak. Egyre többet hallani akár botrányba torkolló esetekről, illetve úgy tűnhet, mintha egyre gyakrabban fordulnának elő a bántalmazások az iskolákban. Te hogyan látod ezt?

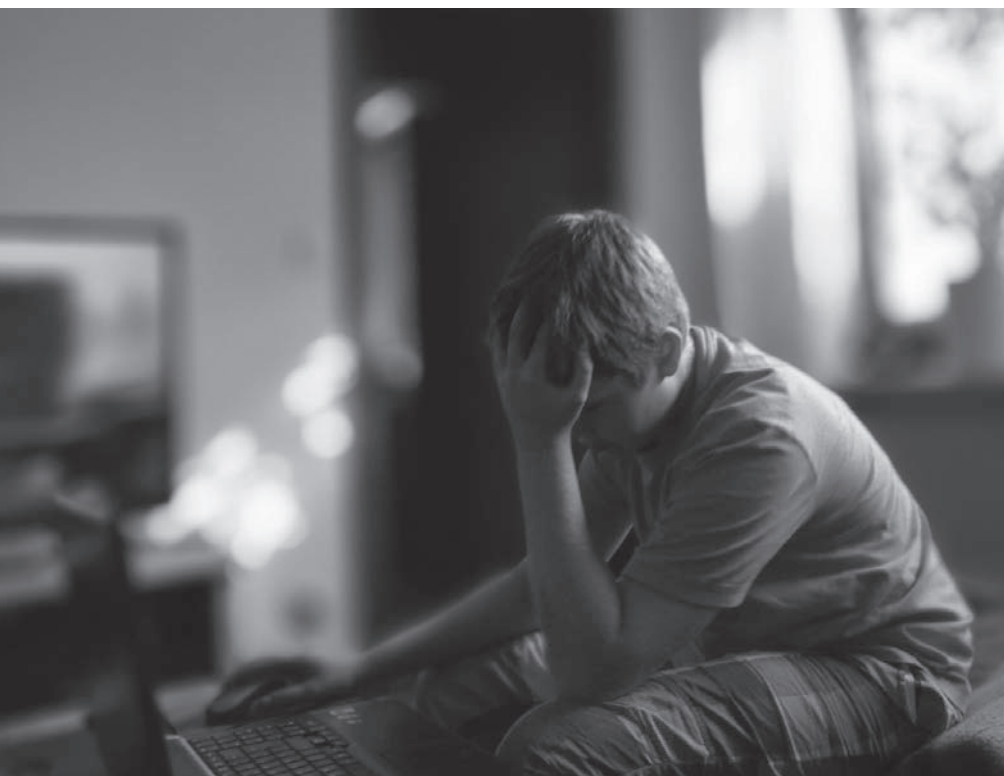
– Az iskolai bántalmazás mint jelenség az iskolai keretek közt megjelenő

korlátozó, tekintélyelvű nevelési stílus is közrejátszik abban, hogy jobban odafigyeljünk, valamint a szülői és társadalmi minták. Iskolai keretek között azt látom, hogy a pedagógusok kezéből sok fegyverkezési eszközt kivettek, de megoldási lehetőségekkel nem vértették fel őket, nem segítik őket, gyakran tehetetlenek a gyerek nem megfelelő magatartásával szemben.

zaklatással. Legtöbb esetben az érzelmi és internetes bántalmazással keresnek meg, hiszen ez legkevésbé látható, észrevehető a pedagógus számára, ezért nehezen tudnak beavatkozni. A diákok akkor jelzik, amikor már elviselhetetlen számukra. Az érzelmi bántalmazás gyakran a kirekesztés, a semmibevevés formáját ölti, ami hosszú távon önértékelési problémákhoz vezet, megjelenhetnek a pszichoszomatikus tünetek, szorongás és depresszió.

– Mit javasolsz a pedagógusoknak, hogyan viszonyuljanak az iskolai bántalmazáshoz? Milyen lehetőségeket látsz a megelőzésre?

– A jelenséget komolyan kell venni. Nyilván minden osztályban előfordul piszkálódás, néha verekedés, cikizés, összeszólalkozás, és ez természetes, hiszen csoporton belül mindenki keresi a helyét, folyik a hatalmi harc. Érdemes odafigyelni azokra a jelekre, amelyek arra utalnak, hogy rendszeres bántalmazás folyik. Mire figyeljünk? Ha a gyerek viselkedése megváltozott az elmúlt időben, visszahúzódt, szótlan lett, nem szívesen vesz részt játékokban, az iskolán kívüli tevékenységeket kerüli, nem megy ki szünetre a többiekkel vagy ezzel ellentétben agresszívabb, ingerültebb, impulzívabb lett az utóbbi időben. Gyakrabban beteg, romlik a teljesítménye, nem tud koncentrálni órán, rendezetlenebb. Mindezek árulkodó jelek lehetnek. Fontos ugyanakkor időt szánni osztályfőnöki órán arra, hogy erről a jelenségről beszéljünk a gyermekekkel. A Megyei Tanácsadó Központok kezdeményeztek bullyingellenes programokat, és az iskolapszichológusokkal együttműködve beszélni kell a jelenségről a diákoknak. Amit fontosnak tartok érinteni: tisztázni kell a bántalmazás fogalmát, formáit és következményeit, azt, hogy mikor kell segítséget kérni, ha áldozatként vagy tanúként részese a diák a



Az érzelmi bántalmazás mély nyomokat hagyhat a gyerekekben

erőszakos, agresszív magatartásforma. Előfordulhat osztályon belül, diákok között, tanár-diák viszonyban, vagy akár más iskolai alkalmazottat is érinthet. Az agresszív magatartás, a bántalmazás jelensége mindig is jelen volt iskolai keretek között. Manapság részben a média hatására többet hallunk róla, emiatt jobban figyelünk rá. Másrészt a nevelési elvek, a permisszív vagy a

– Melyek a leggyakoribb iskolai bántalmazási formák, amelyekkel találkozottál?

– Most már ismertté vált a bullying kifejezés, ami szándékos, tudatos ismétlődő viselkedést jelent, amikor egy személyt, csoportot bántalmaznak különböző formákban. A bántalmazási formák minden válfajával találkozom: a fizikai, verbális, érzelmi és az internetes

jelenségnek. Ugyanakkor támpontokat kell nyújtani, a belső és külső erőforrásokat megtalálni, a bullying elleni fellépést kialakítani.

– *Iskolapszichológusként milyen nehézségekkel szembesülsz, ha bántalmazásról van szó?*

– Legtöbbször későn jelzik, vagy nem beszélnek róla, és mikor megkeresnek, már megjelentek a szorongásos tünetek vagy önértékelési problémák. Itt már beavatkozásról beszélünk. Gyakran a pedagógusok jelzik, ha ilyesmit tapasztalnak, és együttműködve igyekszünk

– *2018-ban jelent meg az Ábel Kiadó gondozásában, valamint a PsihoProEdu Egyesület égisze alatt az Iskolai bántalmazás című kötet. Mit mondanál erről a munkáról az olvasóknak?*

– Kiadványunk egyfajta tájékoztató pedagógusoknak, a kortárs bántalmazás jelenségét mutatjuk be, annak a formáit, okait és következményeit, valamint a prevenciós és beavatkozási lehetőségeket az iskolai keretek között. Ugyanakkor a 2018-ban végzett felmérés eredményeit dolgoztuk fel, amit a kolozsvári magyar iskolák 5–8. osztályos diákjai körében végeztünk. A felmérés célja annak feltérképezése volt, hogy mit tudnak a diákok a jelenségről, és mennyire van jelen, milyen formában, milyen mértékben. A kérdéseket a bántalmazó, az áldozat és a tanú szempontjából tettük fel. A felmérésben 736 diák vett részt, és a kutatási eredmények alátámasztották a nemzetközi és romániai eredményeket. Röviden a következtetéseink: a válaszadók 48%-át bántalmazták valamilyen formában, 38%-a bántalmazott másokat. A legelterjedtebb forma a verbális bántalmazás, vagyis a csúfolódás, pizskálódás, kinevetés. A fizikai bántalmazás azonos szinten jelentkezik a cyberbullyinggal, és a diákok 10%-a szexuális jellegű bántalmazást említett. Fontos információ volt az is, hogy a diákok 43%-a nem jelzi ezeket az eseteket, s ha igen, akkor inkább barátoknak, testvérnek, szülőknak, kevésbé a pedagógusnak. A bántalmazás legtöbb esetben az osztályban, iskolában történik, de nem a pedagógus jelenlétében. Diáktársak gyakran szemlélői a jelenségnek, és kutatásunk szerint 14%-a a tanúknak nem tesz semmit ilyenkor az áldozat védelmében.

A kutatási eredmények alapján szükségesnek tartjuk felhívni a pedagógusok, szülők és diákok figyelmét arra, hogy a jelenséggel foglalkozni kell, beszélni kell róla, jelezni kell, és legfőképp a prevencióra kell fektetni a hangsúlyt, melynek célja az információnyújtás, készségfejlesztés és szemléletformálás.

BIRTA SZÉKELY NOÉMI

bszekelynoemi@yahoo.co.uk



Keresztesi Polixéna 1975-ben született Kolozsváron. Egyetemi tanulmányait a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen végezte pszichológia szakon. 1998-tól iskolapszichológus, a PsihoProEdu Egyesület munkatársa.

megoldani a problémát. Fontosnak tartom, hogy bántalmazás esetén az áldozattal és a bántalmazóval is foglalkozunk, hiszen nagyon gyakori, hogy a bántalmazó is áldozat az iskolában, otthon vagy más környezetben. Mindig meg kell vizsgálni, hogy mi áll az agresszív magatartás mögött, mert csak így segíthetünk. A beavatkozás csapatmunkát igényel: pedagógus-szülő-gyerek-pszichológus együttműködése szükséges az eredményességhez.

Ki a felelős érte?

A bántalmazás felismerésének felelőssége elsősorban a szülőt, másodsorban az iskolát terheli. A helyzet azonban eléggé összetett, és sokszor csak apró jelek árulkodnak a gyermek érzelmi állapotáról. Az áldozatok ugyanis nem verik nagy dobra a velük történeteket. Félnak a retorziótól és a megszegyenüléstől. Az alábbi dolgokra érdemes tehát odafigyelni:

- gyanús, ha gyermekén ismeretlen eredetű foltokat, sebeket lát,
- ha az eddig nyitott gyermek egyszer csak zárkózottá válik, egyre többet van egyedül, egyre kevesebb barátja van, nehezen alszik el, rémálmai vannak, bepisil éjszaka, feltűnően szorong, elkezd rágni a körmét stb.,
- ha romlanak a jegyei, és nem érdeklik már az iskolával kapcsolatos dolgok,
- ha nem akar iskolába menni, fej-, hasfájásra panaszkodik, egyre többet betegeskedik,
- ha nincsenek barátai, nem beszél az osztálytársairól, vagy soha nem hívják házibuliba.

Kiből lesz áldozat?

Ki és miért válik elkövetővé?

Az iskolai bántalmazás áldozatainak legfontosabb közös jellemzője a gyengeség és a szorongásos viselkedésminta. Az érzékeny, visszahúzó, csendes gyermekek nehezen tudják magukat megvédeni erősebb társaikkal szemben. Az énképük általában negatív, önértékelésük alacsony, csúnyának, butának, szerencsétlennek tartják magukat. Azt azonban nehéz megmondani, hogy ez a viselkedésminta a bántalmazás oka vagy következménye. Ezzel ellentétben az elkövetők általában ellenségesek, agresszívak, és elfogadóak az agresszióval szemben.

Mik a bántalmazás következményei?

Az iskolai bántalmazásnak sajnos elég súlyos pszichés és szociális következményei lehetnek. Az áldozatok könnyen depresszióssá válhatnak, szenvedhetnek szorongásos betegségekben, de kialakulhat náluk a poszttraumás stressz-szindróma (PTSD) is. Sokan szerhasználóvá válnak, de súlyosabb esetben öngyilkosok is lehetnek. Az állandó félelem olyan pszichoszomatikus tüneteket produkálhat, mint a fejfájás, hasi panaszok vagy álmatlanság. Az áldozatok általában többet hiányoznak az iskolából, nehezebben megy nekik a tanulás, romlanak a jegyeik. Arról nem is beszélve, milyen hatással lehet egy ilyen trauma későbbi felnőtt életükre...

Forrás: gyermekpszichologus.blog.hu

Akik a megőrzik a megőrzendőt

Az Örökségünk őrei verseny idén rekordot döntött, hiszen több mint 600 diák és tanár kapcsolódott be a mozgalomba, akik kitartó munkájukkal és lelkesedésükkel hozzájárultak a verseny sikeréhez. A vetélkedő döntőjét, amelyet április 7-én tartottak a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban, a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium csapata nyerte.

FOTÓK • SERÁR SZABOLCS





Az Örökségünk őrei országos döntőjét Kolozsváron tartották április 7-én. A vetélkedő dobogósai: első helyezett a Kölcsey Ferenc Főgimnázium csapata, akik a szatmárnémeti zsinagógát fogadták örökbe, második a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium, és harmadik helyezett a Szászrégeni Lucian Blaga Technológiai Líceum csapata.

A vetélkedő, amelynek fővédnöke Navracsics Tibor, az Európai Bizottság kulturális, oktatási, ifjúságpolitikai és

„Ő átélt a holokaust borzalmait, és úgy döntöttek a gyerekek, hogy az ő életének meghatározó pillanatait viszik színre árnyjáték formájában. Az országos döntőre egy mappát is kellett vinni, amelyben összefoglaltuk eddigi tevékenységeinket. A gyerekek kézzel készítették el ezt a mappát, hagyományos nyomtatott fényképeket ragasztottak be minden szöveg igényesen, kézzel írva került bele, valamint háromdimenziós módon megalkották a zsinagógát” – mutatott rá a pe-

Köszönöm a diákoknak, pedagógusoknak, Kovács Irén Erzsébet államtitkárnak és munkatársainak, a János Zsigmond Unitárius Kollégium tanárainak és munkatársainak, a Kolozs megyei tanfelügyelőségnek és támogatóinknak. Nélkületek, nélkülük ez a verseny nem jöhetett volna létre” – fejezte ki háláját Hegedüs Csilla, az RMDSZ kultúráért felelős ügyvezető alelnöke.

Az országos döntőnek a János Zsigmond Unitárius Kollégium adott otthont, Popa Márta igazgatónő elmondta: „ebben az iskolában tanított vagy tanult a magyar irodalom, a magyar művelődéstörténet és tudománytörténet sok jelentős személyisége. Nagy kihívás számunkra, hogy az Örökségünk őrei verseny országos szakaszának társszervezői vagyunk. Jó látni, hogy ennyi lelkes fiatal vállalta az épített örökség őrségét, hogy irányt mutatnak a saját és a jövő generációk számára”.

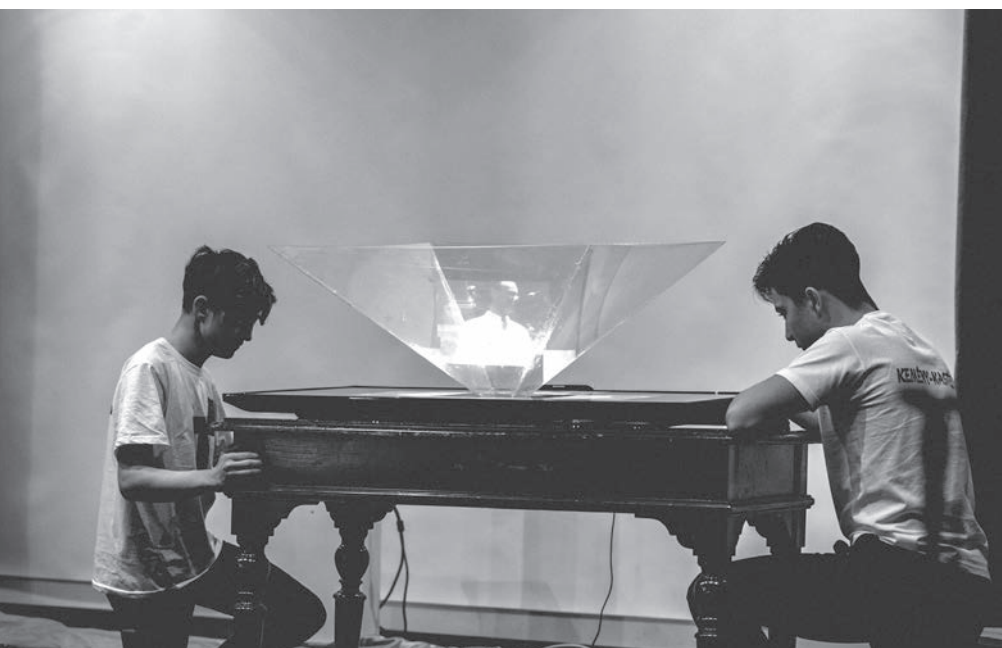
A verseny nyolcadik helyezettje a Dévai Téglás Gábor Elméleti Líceum csapata, akik a Communitas Alapítvány által felajánlott könyvcsomagot vihették haza. A hatodik, illetve hetedik helyen végzett Nagyváradai Művészeti Líceum és a Nyárádszeredai Bocskai István Elméleti Líceum csapata együtt szórakozhat a Magyar Ifjúsági Értekezlet által felajánlott Sic Fesztelen. Az ötödik hely a kézdivásárhelyi Nagy Mózes Elméleti Líceum csapataé, akik a Méra World Music Festival szervezőinek jóvoltából a mérai csűr fesztiválon rophatják a táncot. A gergyesszegi teleki kastélyban szervezett Awake fesztiválon a brassói Áprily Lajos Főgimnázium csapata vehet részt. A Vibe fesztiválon együtt bulizik majd a harmadik helyezett régeni Lucian Blaga Technológiai Líceum csapata és a második helyen végzett János Zsigmond Unitárius Kollégium csapata, a fesztivál-szervezők és a Kolozs megyei RMDSZ jóvoltából. A Transylvania Trust Alapítvány pedig az első helyezett, szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium csapatát hívta meg a bonchidai Bánffy-kastélyban szervezett Electric Castle fesztiválra.

sportügyi biztosa, nemcsak Erdélyben, hanem az Európai Unióban is példaértékű kezdeményezéssé vált. Idéntől az oktatási minisztérium is hivatalos versenynak nyilvánította.

„Örömmel sítunk, amikor meghallottuk az eredményt. Nagy elismerés, hogy országos versenyen első díjat kaptunk. Főként azért örültek a gyerekek, mert látták, hogy értékkel tekintenek a hónapokon keresztül folytatott tevékenységükre – a szívvel-lélekkel végzett munka végül meghozta az eredményét” – fogalmazott Fórizs Enikő magyartanár, a szatmárnémeti zsinagógát „örökbe fogadó” csoport egyik vezetője. A tizenhárom fős diákcsoport a regionális fordulóra, majd az országos döntőre is egy színdarabbal készült. Az árnyjáték Décei Miklós életéről szólt, aki a szatmárnémeti zsidó hitközség elnöke volt hosszú ideig, néhány éve mondott le.

dagógus. A kisebbségi oktatásért felelős államtitkári kabinet is kiemelten fontosnak tartja épített örökségünk védelmét és népszerűsítését, ennek jeléül idéntől az Örökségünk Őrei vetélkedő bekerült az oktatási minisztérium által elismert és támogatott versenyek közé. „Nem elég a hivatalos szervek és a szakmai szervezetek odafigyelése, nagy szükség van arra, hogy az örökségvédelmi munkában a fiatal nemzedék is részt vállaljon. Ennek kitűnő katalizátora ez a vetélkedő” – mondta Kovács Irén Erzsébet államtitkár. A 2012-ben útjára indított Örökségünk őrei verseny idén rekordot döntött, hiszen több mint 600 diák és tanár kapcsolódott be a mozgalomba, akik kitartó munkájukkal és lelkesedésükkel hozzájárultak a verseny sikeréhez.

„Köszönöm a munkát. Köszönöm, hogy ennyi embernek fontos a múltunk, az épített és szellemi örökségünk.



BEDE LAURA

bede_laura@yahoo.com



Széles Jóskával vagy Bihari Barnával

Szerintem elég lenne egy szendvics az útra, de anyám csinál azért hatot, nehogy megéhezsek. Félig átlátszó kék-fehér csikos nejlonszatyorba teszi a szalvétába teker nagy kenyereket, így kerül az elemőzsia a táskámba. Kapok azért még négy almát is, meg egy csokit és vizet, sok vizet. Két felnőtt férfi egy napig kaszálna ennyi kajával, de biztos, ami biztos, nehogy megéhezsek.

Harmadikos vagyok vagy negyedikes, és megyünk Váradra osztálykirándulásra. Bagolyné, a tanító néni bérelt egy igazi nagy buszt Széles Jóskától vagy Bihari Barnától, vagy valami ilyesmi. Izgatott vagyok, anyám meg ideges, nagyon sokszor elmondja egymás után, hogy vigyázzak magamra, és egyek rendesen. Vigyázok, hogyne vigyáznék, csak indulnánk már, de anyám szerint nem kell még, korán van.

Széles Jóskával mentek? – kérdi nagyapám, miközben próbálom legyűrni a reggelit. Nincs étvágyam, de anyám szerint enni kell, nehogy ne legyen elég az uzsonna. Ühüm, mondom nagyapámnak, neki Mercedese van, mondja, biztos, mondom, és tovább forgatom a számban a vajas kenyeret. Anyám közben ellenőrzi, hogy mindent bepakolt-e a táskámba. Tesz még azért két banánt is, nehogy megéhezsek. Reggeli után felveszem a cipőmet, mert szerintem indulni kéne, de anyám szerint nem kell még, vegyem le.

Bihari Barnával mentek? – kérdi nagyanyám, miközben kioldom a cipőfűzőmet. Ühüm, mondom, és a nagy faliórát nézem, kismutató a hetesen, nagymutató az egyesen, korán van. Neki kék busza van, mondja, biztos, mondom, és megemelem a táskámat, jó nehéz.

Évek telnek el, mire anyám végre azt mondja, mehetünk. A központban találkozunk a többiekkel, ott szállunk fel a buszra. Bagolyné minden szülőt megkér, a gyerekek hozzanak magukkal egy üres zacskót, főleg azok, akiknek érzékenyebb a gyomra, biztos, ami biztos. Félig áttetsző kék-fehér csikosat kapok, olyat, amilyenben a szendvicsek vannak. Ha sok lesz a kanyar, azok a

szendvicsek az egyik szatyorból átke-
rülnek a másik szatyorba, gondolom.

A busz már bent áll a parkolóban, de se nem Mercedes, se nem kék. Az utóbbiban legalábbis biztos vagyok. A volánnál ott ül Széles Jóska vagy Bihari Barna; kár-
melyikük is az, bajusza van. Zsoltival és Csabival azonnal elkezdünk a dinoszau-
ruszokról beszélni, mert a múzeumban
igazi dinócsontvázakat is látni fogunk,
reméljük, hogy lesz majd T-rex is. Jó régi
a busz, kopott az üléskárpit, és gázolajszag
van benne. Ezt akkor úgy mondjuk, hogy

**A váradi embereknek
nincs megfoltozva a nad-
rágjuk, biztos nincsen
nagyamájuk szegények-
nek. Egy nő még a kutyája
piszkát is felszedi egy nej-
lonzacskóba, ki tudja, mire
kellhet neki.**

motorinaszag, de lehet, hogy benzin, nem
tudjuk biztosan. Sok a kanyar, de azért
nem érzem, hogy kellene a zacskó. Jaj,
de izgatott vagyok, kiáltja Istvánka, majd
telehányja a sajátját. Istvánka lecsót reg-
gelizett, azt mondja, akkor is így nézett
ki, amikor megette. Bagolyné megdicséri,
amiért időben elővette a zacskót, Istvánka
pedig büszkén mutatja körbe a lecsóját. Az
úton szemerkél egy kicsit az eső, de mire
Váradra érünk, eláll.

Sétálunk a főutcán, nézzük az épülete-
ket és az embereket, minden nagyon iz-
galmas, csak be van borulva az ég. Na-
gyon szegények lehetnek az emberek
Váradon, a legtöbbnek el van szakadva a
nadrágja. Ilyenben mi nem megyünk ki
az utcára, maximum otthon használjuk,
ha nagyanyám megfoltozta. A váradi em-
bereknek nincs megfoltozva a nadrágjuk,
biztos nincsen nagyamájuk szegények-
nek. Egy nő még a kutyája piszkát is fel-
szedi egy nejlonzacskóba, ki tudja, mire
kellhet neki.

Megeszek egy fél szendvicset és egy
banánt, mielőtt bemennék a múzeumba.

Bent nagyon hosszan bolyongunk, de csak
mindenféle köveket, hegy- és vízrajzi
térképeket, meg ilyesmiket mutogatnak,
pedig mindenki a dinókat várja. Ez itt a
Föld a jura korban, mutat egy térképre egy
okostojás, akinek két szemüvege van, az
egyik az orra hegyén, a másik a feje tete-
jén. Ebben a földtörténeti korszakban él-
tek a dinoszauruszok, mondja, miközben
a szemüvegeit keresgéli a zsebeiben. Most
pedig megnézzük a dinócsontokat, mond-
ja végre, és bevezet minket egy közepes
terembe. A családottság nem kifejezés
arra, amit érzünk. Apró kis lények csont-
jai vannak a falakon és az üvegszekeré-
nyekben, egyik-másik akkorka, mint egy
nagyobb macska. Sehol egy becsületes
T-rex. A legtöbb csontváz nagyon hiá-
nyos, csak a csontok mögötti ábrán lehet
láttni, milyen lenne igazából. Ilyen lények
éltek régen a Partiumban és Erdélyben,
mondja büszkén az okostojás, mintha ő
költötte volna ki a dinótojásokat a jura
korszakban. Ühüm, mondom, és érzem,
hogy nyomja a derekamat az egyik alma
a táskámban.

Amikor kijövünk, már megint esik, elő-
veszem az esőkabátot, amit anyám vala-
hogy beerőltetett a sok kaja mellé. Még
megnézzük a Sas Palotát, aztán megyünk
vissza a buszhoz. A hazaúton senki nem
beszél már a dinoszauruszokról, valahogy
elment a kedvünk az egésztől, csak néz-
zük a hosszú ferde csíkokban a szélvédő-
re kenődött esőcseppeket. Bagolyné az
első ülésen bóbiskol, mi is fáradtak va-
gyunk.

Anyám is ott vár már a többi szülővel
a parkolóban, amikor megérkezünk. Na
milyen volt, kérdi, vagány, hazudom. Szi-
asztok, srácok, mondja a bajuszos Széles
Jóska vagy Bihari Barna, miközben be-
csukja a busz ajtaját, ami se nem Merce-
des, se nem kék. Hazafelé végig az jár a
fejemben, hogy milyen szegények a váradi
emberek. Meg az, hogy mennyire éhes
vagyok.

VARGA LÁSZLÓ EDGÁR
vargalaszlloedgar@gmail.com



Forradalom utca 48. szám – gimnazisták történelmi vetélkedője

Villámkérdésekben, filmben és színpadi jelenetben, slam poetry műfajban és az *Instagramon* is kellett bizonyítaniuk történelmi ismereteiket, valamint kreativitásukat azoknak a gimnazistáknak, akik részt vettek az idei, március 15. tiszteletére szervezett televíziós vetélkedőn.

A vetélkedő színhelye ez alkalommal is a marosvásárhelyi Kultúrpalota kisterme volt, ahol több órán át tartott a különböző

Televízió idén hetedik alkalommal szervezte meg a Forradalom utca 48. szám című történelmi vetélkedőt, ahol Erdély számos gimnáziumának tanulói mérték össze tudásukat. Ahogy minden évben, most is öt csapat mérkőzött meg. A szervezők minden alkalommal más-más iskolát hívnak meg, ezáltal képviselve Erdély valamennyi régióját. A hagyomány szerint az előző év címvédő csapata is a versenyzők között van. A zsűri elnöke ez alkalommal is Egyed Ákos akadémikus volt, aki mellett Deák Árpád kolozsvári nyugalmazott történelemtanár, valamint Keserű Sándor baróti és Tamási Zsolt marosvásárhelyi történelemtanár foglalt helyet. Az idei vetélkedőn a tavalyi nyertes, a dévai Téglás Gábor Elméleti Líceum mellett a nagyváradi Ady Endre-líceum, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium, a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium és a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium képviselői vettek részt. A diákoknak az 1848–49-es forradalom és szabadságharc tematikáján belül Bem tavaszi hadjáratára és a magyar–román megbékélésre kellett összpontosítaniuk. Hiszen a vetélkedő egyik célja az, hogy a tankönyvekből tanultak mellett az eseményeknek azt a vetületét is megismerjék, bemutassák, amelyek kevésbé ismertek. Ezért is változik évről évre a tematika, míg korábban a forradalom kitörése és annak fogadattása került előtérbe, idén a magyar és a román közösségek közötti kapcsolat került középpontba, illetve hogyan viszonyultak a románok a forradalom híréhez, mit szerettek volna elérni, mi volt az, ami végül számukra is változást hozott még akkor is, ha ellene fordultak a forradalomnak és szabadságharcnak. A címvédő csapat tapasztalatának

köszönhetően magabiztosabb volt, jobban kezelte a filmezéskor fellépő izgalmat, esetleges lámpalázatot, az időbeosztással is jobban tudott gazdálkodni. De a többi csapat sem maradt le, látszott, hogy jól felkészültek, tanultak, olvastak, kutattak a témában, illetve, hogy nem most ismerkednek a történelemmel. A részt vevő diákok közül többen is elmondták, hogy már kisiskolás koruk óta érdekli őket a múlt, az, hogy mi történt egyik-másik esemény során Erdély településein. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc emlékezetének nagy hagyománya van Erdélyben, a magyar közösségek kötődnek azokhoz a helyszínekhez, ahol valami jelentős esemény történt, vagy megfordult valamelyik neves személyiség.

Érettségi előtt nem könnyű a versenyre felkészülni

A dévaiak elmondták, a tavalyi versenyről boldogan mentek haza, és az idén is úgy érkeztek, hogy jól teljesítenek, sokat készültek rá. De ez a készülés azt is jelenti, hogy már kisiskolásként is érdeklődtek a történelem iránt, már öt-hatodikosként érdeklődtek a múlt kutatása iránt. Természetesen érettségi előtt nem könnyű egy versenyre felkészülni, de azért úgy indultak el otthonról most is, hogy ez alkalommal sem vallanak szegényt. A szervezők elmondták, hogy igyekeznek, hogy Erdély valamennyi régiója képviselve legyen a vetélkedőn, a szórvány is, a székelység is, a nagy- és a kisebb városok is. Ha kiválasztanak egy iskolát, egyeztetnek, a történelemtanárokat ismerik tanítványaikat, tisztában vannak azzal is, hogy a tárgyi tudáson túl ki mennyire kreatív, milyen színészi képességekkel rendelkezik, tud esetleg énekelni, a kamera előtt úgy viselkedni,



FOTÓ: L. AGANCZ DÁVID

A reformkort idéző jelmezeket öltötték a diákok

jelenetek rögzítése, némelyiket többször is meg kellett ismételni ahhoz, hogy aztán március 15-én este már a vágott és szerkesztett műsort láthassák a nézők az Erdély Televízió ünnepi műsorában.

Bem tavaszi hadjárata, magyar–román megbékélés

Az RMDSZ ügyvezető elnökségének oktatási főosztálya és az Erdély

hogyan ne jöjjön zavarba. Ahogy Egyed Ákos, a zsűri elnöke értékelésében fogalmazott, ezek a fiatalok, akik részt vesznek a vetélkedőn, érdeklődnek a történelem iránt. Érdekes velük foglalkozni, látszik, hogy képesek elmélyülni az események tanulmányozásában, hogy érdekli őket szűkebb hazájuk, szülőföldjük múltja, ugyanakkor képesek átfogóan tekinteni a történelmi eseményekre, azokban elhelyezni a kisebb, kevésbé ismert történeteket is.

A rövid bemutatkozást követően 25 villámkérdésre kellett választ adniuk a csapatoknak. A dévaiakhoz intézett első kérdés az volt, hogy ki szorgalmazta a nemzetiségi törvényt az országgyűlésben. A nagyváradiaknak az agyagfalvi székely nemzeti gyűlés elnökét kellett megnevezniük, a kolozsváriaknak a Kossuth által küldött képviselőt, a szatmáriak az udvarhelyszéki képviselőt.

A tudás mellett a diákoknak a gyorsaság is előnyükre vált, hiszen mindössze tíz másodpercük volt arra, hogy a feltett kérdésekre válaszoljanak.

lőt a pesti országgyűlésen, az udvarhelyieknek pedig Erdély kormánybiztosát kellett felismerniük. Valamennyi helyes válasz 1-1 pontot ért, ha egy csapat nem tudott válaszolni, akkor egy másik csapat is megmondhatta a jó választ, így pluszpontok szerzésére is lehetőség volt. A tudás mellett a diákoknak a gyorsaság is előnyükre vált, hiszen mindössze tíz másodpercük volt arra, hogy a feltett kérdésekre válaszoljanak. Az idén bővebben esett szó a nemzetiségek közötti megbékélési próbálkozásokról. „Avram Iancu itt írta válaszát a béketárgyalásra” – hangzott el az egyik kérdésben, amelyre a helyes válasz: Topánfalva. „Brassó tanácsa itt fejezte ki hódolatát Bem Józsefnek a bevonulása előtt” – a megfejtés: Vidombák. Továbbá meg kellett nevezni Bem József tábornok születési helyét, a lengyelországi Tarnów városát. A kérdések tovább folytatódtak: Milyen román nyelvű újság jelent meg Erdélyben 1848–49-ben? (A Gazeta de Transilvania.) A békítési tervezet szerint milyen kart hoztak létre a budapesti

egyetemen? (A teológiai kart.) Mi volt a házatlan zsellér egyik megnevezése? (Hurubás.) Mit tartottak a magyar és román népet fenyegető közös veszélynek? (A pánszlávizmust.)

Közel hozni a diákokhoz a történelmet

A második körben egy *Instagram*-bejegyzésben kellett ismertetniük a csapatoknak egy-egy jelenetet a megadott témakörben. Történelmileg hitelesnek

megnevezniük azt az irodalmi művet, valamint szerzőjét, mely alapján készült a film. Ezt követte egy-egy rövid színjáték, ahol a zsűri a korabeli nyelvvezet használatát, a történelmi hitelességet, a kreativitást és nem utolsósorban a színészi játékot jutalmazta. Végül a slam poetry stílusú szövegekkel, azok felismerésével zárult a vetélkedő, ahol szintén a kreativitásukról és a tények ismeretéről tettek tanúbizonyságot a csapatok. „Magas színvonalú verseny



Idén is öt diákcsoport mérte össze történelmi tudását a Kultúrpalotában

kellett lenniük, illetve meg kellett felismerni az *Instagram* jellegzetességeinek is: hashtag, frappáns, találó cím, rövid leírás. Például a dévaiak ezt a felhasználónevet választották: bem_apo, és ezt a szöveget adták hozzá: „Itt vagyok én, szép a táj / Harcra fel, a csata vár!

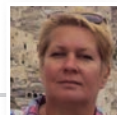
A nagyváradi csapat a kereszturizita nevet választotta, és Bemnek és Petőfinek a Gyárfás-kúrián tett közös látogatását ismertette. Kolozsvár versenyzői jozsi_the_stolker nevet választották, és a szilágysomlyói érkezésről számoltak be, a szatmáriak a szamosújvári szentestéről, az udvarhelyiek pedig Bem Sepsiszentgyörgyön töltött egy napjáról.

A harmadik fordulóban egy-egy történelmi filmet kellett felismerniük, és

volt, ami sokkal közelebb hozta a fiatalokhoz a történelmi eseményeket” – foglalta össze Egyed Ákos a vetélkedő lényegét, rámutatva arra, hogy az identitás megőrzése szempontjából mennyire fontos a múlt ismerete, és ennek az ismeretnek a továbbadása. Március 15. a modern magyar nemzet születésnapja – hangzott el a díjátadás során. A zsűri értékelése alapján a szatmárnémeti csapat nyerte meg az idei vetélkedőt.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com



Mindennapos kreativitás skandináv módra

Finnország oktatási rendszere az egyik legsikeresebb a világon – hangzott el többek közt a Mindennapi kreativitás – a finn oktatási rendszer lehetséges tanulságai című panelbeszélgetésen április elején Csíkszeredában. Az eseménynek a József Attila Általános Iskola díszterme adott otthont.

A csíkszeredai József Attila Általános Iskola Ferencz-Salamon Alpár iskolaigazgatóból, György Boglárka földrajztanárból, Páll Edit tanítónőből, Ráduly Szidónia tanítónőből és Tankó Enikő angoltanárból álló küldöttsége még tavaly novemberben vett részt a finnországi Jyväskylä Tudományegyetem tanárképző intézete által szervezett képzésen.

betekintést, egy-egy elemi, általános és középiskolát látogattak meg.

A finn oktatási rendszerről dióhéjban

A panelbeszélgetés meghívott szakértője Petteri Laihonen, a Jyväskylä Tudományegyetem oktatója volt, aki a jelenlevők meglepetésére egyébként tökéletesen beszélt magyarul. Elmondta: a finn okta-

részletezte: a gyermekek egyszerűen nem tudják, hogy az osztályukban ki az első, a második és a harmadik tanuló. A finnek ugyanis az aktív részvételt, a tanulás örömeit, „értelmes jelentékenységét” (az angol meaningfulness tükör fordítása) és a gyerekek közötti együttműködést tartják az oktatás legfontosabb szempontjainak. Az osztálytermekben a padok háromszög alakúak, és összeilleszthetőek, ezeket össze is tolják, így a gyerekek együtt dolgozhatnak. Petteri Laihonen elmondta: gyakori a csoportos foglalkozás, amelyet úgy szerveznek meg, hogy lehetőség szerint a gyengébb képességű gyerekek se maradjanak le. Mint mesélte: az iskolában jól tanuló lányok mellé a tanító általában a leggyengébben haladó fiúkat ülteti. A finn iskolában ugyanis az számít jó tanulónak, aki a többieknek is el tudja magyarázni az anyagot.

Nincsenek hagyományos értelemben vett tantárgyak

Petteri Laihonen kifejtette: a környezet és éghajlatváltozás a gyerekek oktatásában kiemelten fontos. A finn állam ugyanis úgy számol, hogy ebből a szempontból a felnőttek társadalmi berögződéseik és életmódjuk miatt már elvesztettek számítanak, a fiatal generációk ugyanakkor sokkal fogékonyabbak a témára. Ezért ők megtanulják, hogy 2050-ra várhatóan a Föld bolygó 10 százaléka már nem lesz lakható, ráadásul a jelenleg legsűrűbben lakott területeken, masszív népvándorlásra és természeti katasztrófákra lehet számítani. Azonkívül, hogy hangsúlyt helyeznek az éghajlatváltozás tanítására, a finn oktatási rendszer tanulóközpontú, értékeli, bátorítja a gyerekeket, érezniük kell, hogy az ő jól létük számít. A nemzetközi oktatási rangsorok éllovasának számító Finnországban ugyanakkor már nincsenek hagyományos értelemben vett



Petteri Laihonen finnországi egyetemi oktató (középen)

A finnországi oktatási kalandot az iskola a Spektrum Oktatási Központtal közösen szervezte meg. Lázár Csilla, a Spektrum Oktatási Központ igazgatója a beszélgetés kezdetén elmondta: a finnországi tanulmányút egy átfogóbb Erasmus-projekt része (angol elnevezése Everyday Creativity azaz mindennapos kreativitás), amelynek épp kétharmadán vannak túl. A skandináv szakmai kirándulás során három oktatási intézmény működésébe nyertek

tási rendszerben az alapoktatás kilencéves, ebből hat az elemi oktatás: azaz ugyanaz a tanító vagy tanítónő tanítja a gyerekeket, a következő három évben pedig már szaktanárok oktatják a finn gyerekeket is. A finn oktatási rendszer érdekessége, hogy nagyon sokáig nem érdemjeggyel értékeli a diákok teljesítményét, a kerettantervük csupán anynyit ír elő, hogy ennek legkésőbb nyolcadik osztályban kell megtörténnie. Mint

tantárgyak. Az oktatási rendszer elvárása ugyanis az, hogy a diákok értsék a különböző tudományágak közötti összefüggéseket. Tudniuk kell a különböző tantárgyakból tanultakat úgy összekötni, hogy azok értelmes egészet alkossanak.

A tanár szabadsága és felelőssége

Finnországban az egyes iskolák és az azokat működtető önkormányzatok hatalmas szabadsággal rendelkeznek a tekintetben, hogy milyen módon szervezik meg az oktatási munkát. Laihonen beszámolójából ugyanakkor kiderült, hogy a finn pedagógusok már-már a sartre-i (Jean Paul Sartre, irodalmi Nobel-díjas francia egzisztencialista filozófus) egzisztencializmus értelmében vett szabadsággal és felelősséggel rendelkeznek. A tanár emiatt nem hivatkozhat arra, hogy rossz a rendszer, a minisztérium vagy az iskola igazgatója – ecsetelte Laihonen. Más kérdés, hogy Romániától némileg eltérő módon a tanári állásokra tízszeres túljelentkezés van, minden tanárnak legalább mesterszintű diplomával kell rendelkeznie, ha gyerekeket szeretne tanítani. Így értelemszerűen a legrátermettebb szakemberek töltik be a pedagógusi állásokat. Elsősorban olyan alapkompenciákat fejlesztenek, mint az önmagáról és másokról való gondoskodás képessége, a párbeszéd, a sokoldalú műveltség, a vállalkozáshoz szükséges vezetői képesség, illetve a gyerekeknek meg kell tanulniuk gondolkodni és tanulni.

Ezért van szükség műveltségre

Ez kicsit tautologikusan hangzott, de azért a figyelmes olvasó megérti. Petteri Laihonen szerint a „sokoldalú műveltségre” azért van szükség, mert most nem olyan korban élünk, ahol kevés az információ. Ellenkezőleg: korunkban túl sok is a hozzánk eljutó információ, ezért fontos, hogy a gyerekek értelmezni és értékeli tudják az információkat, hogy meg tudják különböztetni a téves információt a megbízható tudástól. Azt is elmondta: természetesen Finnországban is akadnak hiperaktív, nehezebben kezelhető gyerekek, ők azonban épp emiatt nem egy, hanem több gyereknek számítanak. Mármint az oktatási rendszer szempontjából, hiszen a „problémás” gyerek tanítója ilyenkor kiegészítő tanszemélyzetet vehet igénybe, aki segít neki az adott osztállyal foglalkozni. Mindemellett az iskolai könyvtáraknak

is fontos szerep jut, ugyanis a gyerekeknek megtanítják, hogy hol találják meg a tankönyveken kívüli forrásokat, ahol még érdemes utánanézniük a tanultaknak. Az érettségi náluk ugyanakkor már kizárólag digitális alapú. Az egyik magyar oktató kérdésére, hogy mennyire nehéz az ottani svédeknek finnül tanulni elmondta: a finneknek sokkal nehezebb meg tanulniuk

iskolák tereit. Maga a környezet, ahol a finn gyerekek tanulnak, különleges. A gyerekek átöltöznek az iskolában, a cipőjüket is levetik, mezítláb, vagy zokniban szaladgálnak az iskolában, ezzel együtt rend és tisztaság jellemzi a finn iskolákat. Még a könyvtár sincs élesen elválasztva a tanteremtől, szerves részét képezi az oktatási térnek. Ugyanakkor



Pedagógusok a finn oktatásról szóló csíkszeredai előadáson

svédül. Szemmel láthatóan nem értette a kérdésben rejlő problémát, hogy olyasmi előfordulhat egy civilizált országban, hogy egy közösség számára szándékosan megnehezítik az állam nyelvének elsajátítását. Főleg, hogy mint közismert, a hatszázalékos svéd közösség nyelve is hivatalos államnyelvnek számít Finnországban. Petteri Laihonen megítélése szerint a finn oktatási rendszer elsősorban arra jó, hogy mindenkit középszintre hozzon, ellenben hiányossága, hogy nem foglalkozik tehetséggondozással, ezért az egyetemi felkészítők valóságos iparággá nőttek ki magukat a skandináv országban.

Oktatási kultúrsokk

Ferencz-Salamon Alpár, a csíkszeredai József Attila Általános Iskola igazgatója ugyanakkor arról számolt be, hogy az általuk meglátogatott finn iskolában mindennek megvolt a helye úgy, hogy az egész szerves egységet alkotott. Tágas, széles és nyitott – jellemezte a meglátogatott

odafigyelnek a gyerekek szükségleteire. Egy átlagos osztályteremben van például bordásfal, ahová a gyerekek óra közben is odamehetnek nyújtózni egyet, ennek ellenére a kicsik mégsem élnek vissza a lehetőséggel. A József Attila Általános Iskola tanárainak élménybeszámolójából többek között megtudhattuk: általában a teljes szabadság jellemzi, a gyerekek projekteken dolgoznak, és mindenre van idejük. Bár maga az oktatás módszere jelentősen nem különbözik az itthonitól, a finn iskoláknak sokkal több eszköz áll rendelkezésükre. Például nagyon sok teremben láttak zongorát a csíkszeredai pedagógusok. Szintén jellemzik a finn oktatást a kiscsoportos foglalkozások és a rugalmas órarend. De a leginkább az, hogy a pedagógusok, szülők és gyerekek között kölcsönös a bizalom.

KISS ELŐD GERGELY

kiss.e.g@gmail.com



Szilágysági diákok a világot jelentő deszkákon

Színházértő és -értékelő közönséget próbál nevelni Ozsváth Ilona romántanárnő, aki húsz évvel ezelőtt létrehozta a szilágycsaszai Tinikomédiások diákszínjátszó-csoportot.

Az anyanyelvi kultúra és az amatőr színjátszás helyi hagyományainak őrzését, a játék értékkeremtő erejének, örömének és szabadságának felfedezését tűzte ki célul Ozsváth Ilona romántanárnő, amikor húsz évvel ezelőtt létrehozta a szilágycsaszai Tinikomédiások diákszínjátszó-csoportot.

A Szilágycsaszai Cserey Goga Technológiai Líceumban oktató pedagógus szerint a gyerek játék közben tud a legjobban kibontakozni, ezért a kezdeményezésnek személyiségfejlesztő hatása is van. „Azt szerettem volna, hogy a középiskola végeztével olyan diákokat engedjünk ki a kezünk közül, akik bármilyen élethelyzetben megtalálják magukat, és akik igazi értéket képviselnek a társadalomban” – fogalmazott Ozsváth Ilona. A színjátszócsoporthoz vezetője felidézte, 1999-ben hét diákkal alakult meg a társulat, amelynek a húsz év alatt közel 300 középiskolás volt állandó tagja; átlagban 15–20 személyrel működik. 2000-ben a Szilágycsaszai szervezett Partiumi Diákszínjátszó Fesztiválon (PADIF) mutatkoztak be, 2004-től ugyanebben a városban részt vettek a nyári színjátszó táborokban, 2009-től pedig Krasznán is sikerült minden évben megrendezni a diákszínjátszó- és rendezőképző táborot. Ezeket a foglalkozásokat a Szatmárnémeti Északi Színház művészei osztották meg tapasztalataikat a diákokkal és oktatókkal.

„Tizennégy éven keresztül az azóta elhunyt Bessenyei István színművész segített nekünk. Most nehéz pillanatokat élünk. Remélem, hogy kikerül a művészek közül valaki, aki folytatja ezt a munkát, és továbbra is tanít bennünket” – részletezte a pedagógus. Hozzátette, rengeteget tanultak a színészi élet buktatóiról, arról, hogy feljutni a csúcsra bárkinek sikerülhet, de ott megmaradni, nagyon nehéz. „Természetesen mindenki örül a sikereknek, de ha valami nem jön össze, nem probléma, nem kell mindenhol elsőnek lenni, az a fontos, hogy tudjuk egyformán kezelni a sikereket és a kudarcokat, mert ezek az élet tanítómesterei. Ezáltal a gyerekek személyisége úgy fejlődhet, hogy helyt tudnak állni az életben, és az iskolapad elhagyása után nem esnek kétségbe az első pofontól, amit az élet ad nekik” – hangsúlyozta a csoportvezető.

Kifejtette, a diákszínjátszás lehetőséget nyújt arra, hogy a tanuló kipróbálja magát a világot jelentő deszkákon, és fejlődjön; ilyen úton is beleszóljon abba, hogy mit jelent ugyanis kommunikálni, megismerni önmagunkat, felfedezni rejtett tehetségünket, vagy éppen legyőzni féltelmeinket, megtanulni szépen és artikuláltan beszélni. A tanárnő példaként említette egyik diákját, aki nagyon hadart, és olyan karaktert talált ki neki, aki artikuláltan beszél – az említett tanuló színpadi teljesítményét mellékszereplői díjjal jutalmazta a közönség.

Ozsváth Ilona arról is beszámolt, hogy a saját feldolgozásoktól kezdve a klasszikus drámairodalomig, Shakespeare-ig, Osztrovskijig sok mindent játszottak. „Mindig megpróbálom úgy feldolgozni a műveket, hogy kicsit a diákok véleménye is megnyilvánuljon, találkozzon a szerző álláspontjával. Így sokkal inkább magukénak érezhetik az adott szerepet” – részletezte a csoport irányítója. Hozzátette, például a *Rómeó és Júlia*, *ahogy nekünk teszik* a saját feldolgozásuk, amint a címe is mutatja, vagy a Petőfi *János Vitézét* is saját szöveggel mutatták be. Ezenkívül színre vittek már Tomcsa Sándor-darabokat, Tamási Áron-előadásokat és számos saját szöveggel készült darabot, amit a csapat közösen állított össze.

„Szerintem a színjátszó diákok a felnőtté válást is sokkal könnyebben megélik, mert közösségben vannak, megtanulnak odafigyelni egymásra, meghallgatni a másik véleményét, érvelni valami mellett, vagy éppen elfogadni azt, ha valamiben tévedtek, és alázattal fogadni a kritikát. Mindig azt mondom nekik, hogy aki nem tudja elfogadni a kritikát, az nem méltó a színpadra. És a színpadi alázatot tanulni kell mindenkinek” – mutatott rá a romántanárnő. Kifejtette, azt is hangoztatja a gyerekeknek, hogy az úgynevezett energia-bombából, a tapsból táplálkozni lehet és kell – ennél nagyobb elismerést nem lehet elképzelni. A csoportvezető szerint egy fesztiválon nem a győzelem a fontos, hanem a tanulási lehetőség: szakmai továbbképző a csapatvezetőnek és a diákszínjátszóknak egyaránt. „A legfontosabb, hogy a fesztiválokon a diákok megtanulják értékelni egymás munkáját. Ha nem is igazán értünk meg egy produkciót, rengeteg munka van mögötte, és azt kell meglátni, értékelni, megtapsolni. Fontos célunk az is, hogy színházértő, -értékelő és -szerető közönséget neveljünk a diákokból, remélem, hogy sikerül” – hangsúlyozta Ozsváth Ilona.

Egyébként Szilágycsaszán már az ötvenes években működött amatőr színjátszócsoporthoz. Jelenleg négy diák- és egy felnőtt-színjátszócsoporthoz tartoznak. Az elemisták a 2009 óta működő Szivárvány színjátszócsoporthoz, az általános iskolások a 2006-ban alakult Amarilla, illetve a román nyelvű, 2012-ben alakult Lumea Ludens csoportokhoz, a középiskolások a Tinikomédiások csoportjához tartoznak, és négy éve megalakult a felnőttekből álló Krasznai Színkör.

BEDE LAURA

bede_laura@yahoo.com



Váratlan óriásszünet

Már az első pillanatokban behódoltam. A kezdeti tízperces várakozási időben ugyanis a tanci egy kis zenét ajánlott, a CD-ről futó klasszikus zene ebben a túl hosszú napok óta tartó felhős-esős-szürke időjárásban „megmelegíti a lelkünket” címszó alatt. Az enyémeket meglegejtette.

Egyre fokozódott az örömöm, ahogy a tanci ismertette oktatási módszerét. A gyerekeket minden reggel az ajtóban fogadja, mindegyikkel kezét fog, köszöntik egymást, és egymás szemébe néznek, így növekedik a gyerekekben a bizalom az „idegen tanci” iránt, aki ugyanakkor azonnal érzékeli diákjainak napi hangulatát (és ehhez igazodhat, alkalmazkodhat, ezt megpróbálhatja javítani). Napot kezdő mondókájuk is van, majd mindenki mesél egy kicsit magáról, például arról, mit álmodott az éjjel, vagy mi történt vele azóta, hogy előző nap elváltak. Közben a tanci a gyerekek körében egy szabad padban foglal helyet (tényleg így van, ezt később egyszer meglestem...).

A tanci mindennap mond a gyerekeknek egy mesét gyertyafénynél. K. értetlenkedve jegyezte meg, hogy a többiek nem hallgatják türelmesen. Megpróbáltam elmagyarázni neki,

A házi feladatot senki sem jegyzi fel valahova, a gyerekek észben tartják. Ha elfelejtik, az sem baj, a tanci nem haragszik, és nem ad elégtelent, fekete pontot.

hogy nem minden anyukának-apukának van ideje mesét mondani-olvasni a gyerekének, ezért nem szokták meg a meseolvasást, nem tudják, mit kezdjenek ezzel. Szerencsére K. nagyon kedveli, a mese végén a gyertyaláng kioltását is különösen szereti, ez a megbízatás felér egy kitüntetéssel. És megveti az ágyát annak, hogy évekkal

később, amikor a gyerekek már önállóan olvasnak, pénteken mindannyian beviszik az iskolába a saját könyvüket és egy órát olvasnak, ki-ki a magáét.

Házi feladat. A diákok réme. Hát itt is van belőle. Első nap például azt kapták, hogy rajzoljanak egy egyenes meg egy görbe vonalat. Ilyen sokat! És sok színes ceruzát (a gyermekkézhez barátságosabb, vastagabbik fajtából), meg viaszkrétát kellett vinniük a sima lapú nagy füzetbe. Napokig aztán egyenes és görbe vonalakból álló alakzatokat rajzoltak, a házi feladat a háttér fantázia szerinti kiszínezése volt. A házi feladatot senki sem jegyzi fel valahova, a gyerekek észben tartják. Ha elfelejtik, az sem baj, a tanci nem haragszik, és nem ad elégtelent, fekete pontot. A mulasztó az iskolában pótolja be a házit, miközben a többiek sem ülnek tétlenül: valamivel foglalkoznak, vagy a tanci valami érdekeset mesél nekik – elég büntetés ez a mulasztónak, hogy csak félig-meddig vehet részt a közös történetben.

Magyarázatot kaptunk arra nézve is, hogy miért nem lesz sok házi feladatuk

Mi nem az életre készülünk, hanem élünk

Mire van szüksége a gyermeknek, hogy boldoguljon? Milyen óvodát, iskolát válasszak neki, ha tehetem? Miért? És ha nincs választék? Milyen különórákra küldjem, ha tehetem, és mikortól? Mikor és mivel teszek jót neki, vele (mikor „építem a jövőjét”)? Ha hajszolom, vagy ha kímélem? Miből tudom meg, hogy jól választottam-e? Mi jellemzi a jó óvodát, iskolát? Otthon mit kell még hozzátennem ahhoz, amit az óvoda vagy az iskola követel tőle? Ilyen kérdéseket feszeget – tulajdonképpen a címbeli vezérelv mentén – Vekerdy Tamás *Gyerekek, óvodák, iskolák* című kiskönyve [Saxum Kiadó, 2001], amelyből álljon itt egy részlet.

Nagyon rossz, amikor a szülőket bízzuk meg a gyakoroltatással.

– Anyuka, Ferinek nagyon nehezen megy az m betű. Tessék vele otthon sokat gyakorolni.

Szegény anya, hazamegy, esetleg a harmadik műszakba, vásárlás után, a gyerekével – aki egész nap az iskolában volt és „tanult” –, és miközben egyik kezével a vacsorát kavargatja, másik kezével a szennyest dobálja a mosógépbe, harmadik fejével hátranéz Ferikére, és ezt sziszegi:

– Ferikém! Még két ilyen em betű, és az egész oldalt ki fogom tépni!

Tudnunk kellene: minden szülő saját gyerekének a legrosszabb – mert legtürelmetlenebb – korrepetitora.

Az első három percben a szülő azt éli át, hogy: „Úristen! Ez a gyerek tényleg butább, mint gondoltam!”

A második három percben esetleg arra jön rá, hogy a gyermeke jellemtelen.

– Zsuzsikám, mit csinálsz ott az asztal alatt, míg én a lelkemet teszem ki, hogy magyarázzak neked?

– Semmit, apa! Én figyelek!

– Figyelsz?! Még hazudsz is?! Hiszen ott gyurbikálsz a kenyérgalacsint!

A harmadik három percben arra jön rá, hogy ez a gyerek engem nem szeret!

Ezt eddig nem vettem észre!

Elkeseredésemben ordítok, a gyerek sír.

Ez a normális szülői korrepetálás lefutási görbéje, jó szülő, jó gyerek és jó kapcsolat esetén. Itt is az derül ki: a gyakoroltatás az iskola dolga – kellene hogy legyen. [Na igen! Ha nem volna megterhelve annyi teljesen felesleges és rövid időbe szorított tenni- és tanulnivalóval.]

a gyerekeknek. Nem kell majd egész oldalakat teleírniuk minden tantárgyból külön-külön, házi feladatnak megteszi néhány sor is. És megkért: szükség esetén segítsünk gyermekeinknek a feladatok elkészítésében – ha egy-két-három alkalommal diktáljuk nekik a fogalmazást, az ötödiket már egymagukban írják majd meg. Ez tökéletesen egybecseng azzal, amit a széles körben elismert (sokak által pedig

Szegény anya, hazamegy, esetleg a harmadik műszakba, vásárlás után, a gyerekével – aki egész nap az iskolában volt és „tanult” –, és miközben egyik kezével a vacsorát kavargatja, másik kezével a szennyest dobálja a mosógépbe, harmadik fejével hátranéz Ferikére és ezt sziszegi:
– Ferikém! Még két ilyen em betű, és az egész oldalt ki fogom tépni!

„alternativitása” miatt vitatott) szak tekintély, Vekerdy Tamás egy kolozsvári látogatásakor tartott előadásán is elmondott, és a *Gyermekek, óvodák, iskolák* című kötetében is leírt, és már akkor nagyon logikus és szimpatikus ötletnek tűnt. Ám a fenti módszerek és szokások nem egy alternatív iskolában hangzottak el, hanem egy „hagyományos” (vagy annak vélt) állami iskolában. Ahol létezik annyi rugalmasság, hogy ne egyentanítókat és egyendiákokat akarjanak, ahol csak a tanterv és a statisztikákban pazarul mutató eredményesség a lényeg, hanem a tanítók a személyiségüknek leginkább megfelelő a témérdek oktatási módszer, technika közül az általuk leginkább hatékonynak vélteket választhassák és alkalmazhassák. Akkor is, ha az nem „hagyományos”. Olyannyira, hogy a múltkor egy pénteken a tanci „kikiáltotta” a váratlan szünetet... Láttam, hogy a gyerekek fáradtak,

ebből fakadóan izegtek-mozogtak, képtelenek voltak figyelni, nyüzsgöttek, kotyogtak, bakalódtak, így hát az óra közepén hirtelen vége lett a feladatoknak, és mindannyian tartottak egy félórás szünetet az udvaron. Szaladgáltak, játszottak, nevettek, kikapcsolódtak, „elfelejtették”, hogy egy hosszú hét után ők tulajdonképpen fáradtak és nyűgösek. Utána pedig gyönyörűen ment a számolás és a szótagolás is. És a tanci nem kapott sem ideg-összeroppanást a „szemtelen” gyerekektől, sem fegyelmi megrovást a rend be nem tartásáért, sem a tanórák alatti, a többiek esetleg zavaró „zajongásért”, és a nagy tekintélyű hagyományos iskola hagyományos igazgatósága nem esett kétségbe ettől a rettenetes merénylettől.

Vissza a szülői értekezletre. Megkértük, hogy ne akarjunk tökéletes hurkákat és pálcikákat a füzetbe, ne írassuk újra meg újra a házi feladatot, nem baj, ha „kimegy” a sorból az a hurka, azok a vonalak pont úgy a leg-tökéletesebbek, ahogyan egyik-másik apróság lerajzolta. (Megtörtént eset: ismerős családnál láttam olyan elsős füzetet, hogy azt hittem, számítógépről nyomtatták a hajszálpontosan egyforma betűket, két oldal sűrűn teleírva, a betűk szára tökéletes párhuzamban. Zavartan motyogtam valamit elképedésemben, amikor helyesbítettek: a gyerek írta...) Hogy saját bőrünkön érezhessük, milyen kellemes a tökéletes hurkapálcika-rajzolás, játszottunk is: mindenki kapott egy lapot, arra egy sor vonalkát kellett rajzolni, miközben a tanci folyamatosan erélyes hangon mondta: egyenesen, egy egész sort, ne menj ki a vonalból! Huhh, nem büszkélkedünk azzal az egy sorral, az biztos. Türelemre kért a tanci: ő nem siet, mi se akarjuk, hogy a gyerekeink szoros határidőre megtanuljanak írni-olvasni. Megígérte, meg fognak tanulni mindent, egyénre szabott tempóban. (És így lett.)

A rajzórát és a kézimunkát összevonják: egyik héten két rajz lesz, másik héten két kézimunka, így nem kell kapkodni, sietni, bőven jut idő befejezni egy-egy kis alkotást. El lehet mélyülni a folyamatban, nyugodtan újra lehet kezdeni, és jut idő akár álmodozni is. Hasznos, gyakorlatias és nagyon barátságos megoldás.

Kötni is megtanulnak... ezen jól kuncogtunk. Igen, nagy, fából esztergált kötőtűvel. A lány mellett mind a tizenegy fiú is megtanul kötni. Amellett, hogy fejleszti a koncentrálóképeséget, a türelmet, a kéznek és csuklónak az írás elsajátításához szükséges

A rajzórát és a kézimunkát összevonják: egyik héten két rajz lesz, másik héten két kézimunka, így nem kell kapkodni, sietni, bőven jut idő befejezni egy-egy kis alkotást. El lehet mélyülni a folyamatban, nyugodtan újra lehet kezdeni, és jut idő akár álmodozni is. Hasznos, gyakorlatias és nagyon barátságos megoldás. Kötni is megtanulnak... ezen jól kuncogtunk. Igen, nagy, fából esztergált kötőtűvel.

finom mozgásait, nagy segítséget jelent az írás megtanulásában, hiszen a betűket is úgy kapcsoljuk egymáshoz szavakká, ahogyan a kötésben egyik szemet a másikhoz.

Ebben az osztályban a szülők segítséget kapnak ahhoz, hogy részt vegyenek a gyermek iskolai oktatási folyamatában. Igény van rá, hogy odafigyeljünk, és hatéves korától a gyermek nevelését ne kizárólag az iskola feladatkörének tekintsük. Persze elégedetlenkedő szülő, kifogás mindig akadhat. Itt is volt néhány csalódott tekintet.

Szülői értekezlet eleinte havonta lesz. Ott néha rajzolni fogunk, hiszen mindent ki kell próbálnunk, amit a gyerekeink is. Ezért kötni is fogunk... Oda az apukákat küldjük...

KEREKES EDIT
keredit@yahoo.com



Kötelezővé válik az óvodai oktatás, már csak óvodák kellenek

Kihirdette Klaus Iohannis államfő azt a törvényt, amely szerint 2030-tól tízenöt osztályosra módosul a kötelező oktatás időtartama. A jogszabály legkésőbb 2030-ig kötelezővé teszi az óvodai nevelés minden szintjét Romániában: 2020-ig a nagycsoportot, 2023-ig a középcsoportot és 2030-ig a kiscsoportot is. Az óvodai oktatás kötelezővé tétele nem maradt reakciók nélkül, a legnagyobb oktatási szakszervezeti tömb, a Szabad Tanügyi Szakszervezetek Szövetsége (FSLI) közleményben reagált a hírre. Kifejtette, nem elegendők a látszatomegoldások, valós stratégia kell, amellyel orvosolják az oktatási rendszer megannyi problémáját. A kötelező oktatás kiterjesztése nem elegendő, hangsúlyozta a FSLI, ehhez infrastruktúra is kell: jól felszerelt óvodákra és képzett pedagógusokra van szükség. Mint írták, csak Bukarestben 7000 óvodai hellyel van kevesebb, más nagyvárosokban is hasonló a helyzet, és az óvodapedagógusokból is hiány van. Így már jelenleg is kénytelenek a javallottnál nagyobb csoportokba tömbösíteni a gyerekeket. Az érdekvédelmi szervezet rámutat: támogatja a kötelező oktatás kiterjesztését, de azt vallja, hogy az oktatásnak szánt finanszírozás növelése nélkül ennek nincs sok értelme. A gyerekeknek csak akkor lesz egyenlő esélyük az oktatásra, ha valamennyiük számára lesz hely a tanintézetekben, hangsúlyozza a FSLI. Eszerint az oktatási stílus is megérett az újításra, alkalmazkodnia kell a munkaerőpiachoz, a modern kor elvárásaihoz. Továbbá jó oktatási stratégiára és befektetésekre van szükség. „Különböző nem teszünk mást, mint összegyűjtjük a gyerekeket egymás hegyére-hátára egy osztályteremben” – jelentette ki Simion Hancescu szakszervezeti elnök.

Elkezdődött az előkészítő osztályba való beiratkozás második szakasza

Április 2-án elkezdődött az előkészítő osztályba történő iratkozás második szakasza. Április 8-áig azokat a gyerekeket íráthatták be, akik az első

szakaszban kimaradtak, vagy valamilyen oknál fogva nem jelentkeztek, közölte az oktatási minisztérium. A beiratkozás első szakaszában országos szinten 150 084 kérelmet nyújtottak be. Az első beiratkozási szakaszban jelentkezők közül 128 703 gyerek (85,8 százalék) 2019. augusztus 31-éig tölti be hatodik életévét, 21 381 (14,2 százalék) pedig szeptember 1. és december 31. között lesz hatéves.

Nem számottevően, de nőtt az átmenők aránya a próbaérettségin

Az idei próbaérettségin részt vett 11. és 12. osztályos diákok 36,88 százaléka ért el legalább 6-os átlagot – közölte az oktatási minisztérium. Ez 0,36 százalékkal jobb eredmény az elmúlt évi próbavizsgán jegyzetnél. A szakértő közölte: a próbaérettségin részt vett 112 925 tizenkettedikes tanuló közül 47 598-an értek el 6-os vagy ennél nagyobb átlagot – ez 42,15 százalékos átmenési arányt jelent (tavaly 39,55 százalék volt). A tizenegyedikeseknél ez az arány 31,86 százalékos. Román nyelv és irodalomból a próbaérettségin résztvevők 69,5 százaléka kapott 5-ös vagy annál nagyobb jegyet, anyanyelvből 71,7 százalék, a szaknak megfelelő kötelező tantárgyból (matematika vagy történelem) 50,2 százalék, a választott tantárgyból (csak a tizenkettedikesek vizsgáztak) 65,5 százalék ért el legalább 5-ös osztályzatot. Az átmenési arány nyolc megyében haladta meg a 40 százalékot: Iași (46,4), Kolozs (45,5), Dolj (43,1), Brăila (43), Galac (41,9), Fehér (41,3), Vâlcea (40,5) és Suceava (40,2). A próbavizsga eredményeit iskolán, illetve osztályon belül beszélnek meg, a tanuló vagy szülő igénylésére a jegy a naplóba is bekerülhet. A szimuláció célja hozzászoktatni a tanulókat a vizsgakörülményekhez, illetve felmérni és tudatosítani valós felkészültségi szintjüket.

A diákok alig több mint fele szerzett átmenőt a próba-képességvizsgán

A próba-képességvizsgázó nyolcadikosok 53,1 százaléka, míg a hetedikesek 52,4 százaléka érte el az 5-öst a március 11-e és 13-a között lebonyolított felmérésen – közölte az oktatási

tárca az *Agerpres* hírügynökséggel. A felmérés minden vizsgáján részt vevő 164 264 nyolcadikos tanuló közül 87 225-en kaptak ötöst vagy annál nagyobb jegyet, ez 53,1 százalékos átmenési arányt jelent. Tavaly ez az arány 47% volt. A próba-képességvizsgán 23 176 nyolcadikos kapott 5-ös és 5,99 közötti, 22 366-an 6-os és 6,99 közötti, 19 734-en 7 és 7,99 közötti, 15 330-an 8 és 8,99 közötti, 6 591-en 9 és 9,99 közötti átlagjegyet, és 28-an írtak mindenképp 10-esre. Román nyelv és irodalomból a nyolcadikosok 69,1%-a kapott átmenőt, matematikából viszont csak 39,4%-uk. Az anyanyelvi vizsgán a tanulók 85,9%-a megírta az ötöst. Idén először a hetedikesek felkészültségét is tesztelték, esetükben a vizsgán megjelenő 168 108 tanuló közül 88 117-en (52,4%) érték el az 5-ös médiát. 29 039 hetedik osztályos tanuló kapott 5-ös és 5,99 közötti, 26 276-an kaptak 6-os és 6,99 közötti, 19 352-en 7 és 7,99 közötti, 10 586-an 8 és 8,99 közötti, 2 852-en 9 és 9,99 közötti átlagjegyet, 12-en pedig tízesre vizsgáztak. Román nyelv és irodalomból a hetedikesek 64,2%-a kapott átmenőt, matematikából 42,8%. Az anyanyelvi vizsgán a tanulók 76%-a megírta az ötöst.

Drámaian csökken a diáklétszám az elvándorlás miatt

Drámaian csökken a tanulók száma Romániában – hívta fel a figyelmet Ecaterina Andronescu tanügyminiszter. Mint mondta, 15 év alatt 4,3 millióról 2,8 millióra esett vissza az iskolába járó gyerekek és fiatalok száma. A romániai megyei jogú városok közgyűlésén felszólaló miniszter Románia egyik legnagyobb drámájának ítélte, hogy a 15 évvel ezelőtti 4 300 000-ről 2 800 000-re csökkent az iskolába járók száma. Nagy az iskolát elhagyó diákok aránya is, egyik oka, hogy sok, romániai iskolába beiratkozott gyermek időközben külföldre költözött szüleivel, közölte. Andronescu arról az 1489 oktatási intézményről is beszélt, ahol továbbra is az udvaron van az illemhely. Kifejtette, a helyzet megoldására külön keretet különítettek el a költségvetésben, az összegeket az érintett helyhatóságoknak fogják kiutalni.

Szülőföldön magyarul: májusig igényelhetőek a támogatások

Meghirdette a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. a Szülőföldön magyarul című programra vonatkozó felhívását a nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatás, illetve hallgatói támogatásra vonatkozó támogatási kérelem benyújtására a 2018/2019-es tanévre. A leadási határidő május 3. Az oktatási-nevelési támogatás összege idén is 22 400 forint (körülbelül 336 lej), a hallgatói támogatás összege 2800 Ft (körülbelül 42 lej). A program koordinátora az idei pályázat újdonságait is közölte. Eszerint az igénylőadatlapon változás van: ezentúl az igénylő szülő foglalkozására és munkáltatójára vonatkozó adatokat is ki kell tölteni. Ugyanakkor az új adatvédelmi törvény értelmében a 16 éven felüli gyermeknek ugyancsak alá kell írnia az adatvédelmi nyilatkozatot. Továbbá az igénylések leadásához kötelező mellékelni az igénylő szülő érvényes személyazonossági másolatát, a gyermek érvényes személyazonossági másolatát vagy a születési bizonyítvány másolatát, igazolást a tanintézménytől, amely tartalmazza az oktatás nyelvét, valamint az igazolatlan órák számát, és amennyiben a szülő családneve nem egyezik a gyermek családnevével, az ezt indokló iratot. Az igénylő szülő egyetlen adatlapon feltüntethet minden gyermeket, aki után igénylést nyújt be. Az utolsó határidő a postai bélyegző dátuma szerint május 3. Adatlapokat az oktatási intézményektől kapnak az igénylők, de a program honlapjáról is letölthetők.

Arad megyében is ösztönzi a magyar iskolaválasztást a Rákóczi Szövetség

A Rákóczi Szövetség és az RMDSZ Arad megyei szervezetének együttműködése révén 2019-ben az egész megyére kiterjed az iskolaválasztási ösztöndíjprogram, számolt be a *Maszol*. A Rákóczi Szövetség tavaly ősszel a megyeszékhely magyar előkészítősei családjainak adott tízezer forintos egyszeri ösztöndíjat, ezt idén minden olyan Arad megyei család megkapja, aki gyermekeit magyar előkészítő osztályba íratja. Ez egy erre a célra készített űrlap kitöltésével és a pályázat online beküldésével igényelhető, közölte

az RMDSZ megyei szervezete. A szövetség arra kéri az igénylőket, hogy április elsejétől keressék fel a gyerek leendő tanítóját, és közösen töltsék ki a szükséges dokumentumot. Az ösztöndíjakat Faragó Péter Arad megyei RMDSZ-es parlamenti képviselő és Csáky Csongor, a Rákóczi Szövetség elnöke adja majd át iskolakezdetkor. A pályázat beküldésének határideje június elseje. A Rákóczi Szövetség jóvoltából idén minden Arad megyei magyar előkészítő kisdiák egy jó minőségű iskolatáskát is kap. A táskák már megérkeztek, ezért arra kéri a szülőket, akik magyar előkészítőbe íratják gyerekeiket, hogy ne költsenek iskolatáskára.

Kampányt indított a Cemo a magyar minősítésekről

Kampányt indított március közepén a Civil Elkötelezettség Mozgalom (Cemo) annak érdekében, hogy a magyar osztályokban tanuló kisdiákok ellenőrzőjébe magyar nyelven megfogalmazott minősítések kerüljenek. Az online kampány mellett a civil szervezet feljelentést tett az Országos Diszkriminációellenes Tanácsnál (CNCD) az oktatási minisztérium ellen. Szerintük ugyanis az intézmény az elmúlt több mint tíz évben elmulasztotta tájékoztatni a magyar pedagógusokat arról, hogy az oktatási törvény szerint a kisiskolások ellenőrzőjébe nem kell „foarte bine”, „fb”-t írni, az iskolai értékeléseket meg lehet magyar nyelven is fogalmazni. A Cemo emlékeztet: már számos lépést tettek ez ügyben, de nem jártak sikerrel. 2014-től kezdődően levélben megkeresték a magyar iskolaigazgatókat és pedagógusokat, és jelezték, hogy az oktatási törvény biztosítja a magyar nyelvű minősítést. Király András akkori államtitkár is körlevélben szólította fel a tanfelügyelőségeket, hogy tájékoztassák a magyar pedagógusokat ennek lehetőségéről, de hiába. A Cemo rámutat: bár a romániai magyar diákoknak joguk van magyar nyelven tanulni, az iskolák a gyakorlatban nem követik az esélyegyenlőség elvét. Példa erre a magyar elemis diákok ellenőrző könyvében rögzített román nyelvű értékelés, a vegyes tannyelvű iskolák folyosóin található egynyelvű szemléltető anyagok, faliújságok, továbbá az iskolai hirdetőtáblákra kifüggesztett egynyelvű (román) közérdekű tájékoztatás. A civil

szervezet a kampányában arra szeretné felhívni a figyelmet, hogy miközben a román kisdiákok saját anyanyelvükön megfogalmazott szóbeli minősítést kapnak, a magyar tanulók ellenőrzőjébe az esetek túlnyomó részében román nyelven megfogalmazott értékelés kerül. Ez diszkriminatív, az oktatási törvény előírásait figyelmen kívül hagyja, rombolja a magyar identitást, és hátrányos helyzetet teremt a magyar diákok számára – szögezi le a Cemo. Mivel a magyar kisiskolások nem ismerik a magyar nyelvű értékelést, tanulmányi eredményeiket román nyelven fogalmazzák meg. Ez a jelenség még olyan száz százalékosan magyarok által lakott településeken is jelen van, ahol az iskolákban csak magyar gyerekek tanulnak, állapítja meg a civil szervezet.

Felújítják a Hargita megyei Zetelaka iskoláját

Korszerűsítik a zetelaki Tófalvi elemi Iskolát, erre 1,4 millió lejt pályázott sikeresen a helyi önkormányzat. A több mint nyolcvan éves épület felújításakor a régi falusias jegyek megőrzésére törekednek. Nagy Attila zetelaki polgármester a *Székhely* honlapnak elmondta: az 1936-ban épített iskolán az elmúlt évtizedekben nem sok javítás történt, hőszigetelés szempontjából sem felel meg a modern követelményeknek, ezért ki fogják cserélni az ablakokat is. Az osztálytermeket újra kell padolni, de a tetőzet szarufáit is meg kell erősíteni, és új cserepeket vásárolni, és a mennyezet szigetelését is meg kell oldani. A mozgássérülteknek is fontos változtatásokat terveznek, feljárót, illetve mellékhelyiséget is kialakítanak számukra. Az épület mellett parkolóhelyeket alakítanak ki. Nagy Attila rámutatott, noha nem egy túldíszített épület, szeretnék megőrizni annak régies elemeit, hogy az iskola jól illeszkedjen a faluképbe. A beruházáshoz szükséges 1,4 millió lejt az Országos Vidékfejlesztési Programban (PNDL) pályázta meg az önkormányzat. A finanszírozási szerződést már aláírták, így hamarosan meghirdetik a közbeszerzési eljárást. A felújítással nyolc hónap alatt kell elkészülni. Az épületben 118 elemista és 36 óvodás tanul.

P. M.